

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Štev. 1, leto VIII.

Ljubljana, 9. januarja 1936

Cena 2 Din

Izhaja vsak četrtek. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 29/1. Poštni predaj št. 345. Račun Poštno hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nebrankiranih dopisov ne sprejemamo.

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. — V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. — Naročnino je treba plačati vnaprej. — Za odgovore je priložiti znamko.

Pri Angležih se učimo!

Zima je najnesrečnejši letni čas. Ne biva samo listi, ki so v tem mraznem času brez sredstev in brez zaslužka, še drugih se loti, saj moramo vsi seči po zimski globlji v žep. Redni izdatki se pomnožijo; kuriva je treba več, hrana je dražja. V naših dneh, ko je vrhu vsega še toliko tisočev brez zaslužka, se še prav posebno čuti neusmiljena trdota zime. Ljudje si ne vedo, ne morejo si pomagati!

Mnogokrat so dobrodelna društva in druge ustanove trkale na blaga srca. Mnogo ljudi je oddalo velikodušen dar, mnogo jih je zaprlo srce — in denarnico. Ne bo napak, če spregovorim — opiraje se na dobrodelne akcije v Sloveniji, zlasti v Ljubljani — na tem mestu o bleščečem zgledu angleške plemenitosti.

Ti svetli zgledi so zlasti angleške bolnišnice. Le malokdo ve, da so vse angleške bolnišnice zasebne. Vzdržuje jih angleško ljudstvo samo z dobrodelnimi zbirkami. Za Angleža ni bolj nerazumljive stvari kakor to, da utegnejo biti v tej ali v oni državi bolnišnice v državni upravi. Na Angleškem je na tisoče bolnišnic, na tisoče je zdravnikov, na tisoče in tisoče pomožnega osebja. In vse te zavode, vse te zdravniške in nameštene vzdržujejo Angleži iz svojega žepa, meščani, kmetje in delavci s skromnimi darovi, bogatini s kneževskimi podporami.

Niti ena sama taka akcija ne diši po siljenju. Vsi darovi so izraz velike in plemenite državljanske zavesti, izraz globoke človekoljubnosti.

Za svojo veličino in mogočnost se moja angleško kraljestvo zahvaliti samo svojemu narodu, ki se zmerom in vsepovsod zaveda, da je biti Anglež državljanu v ponos.

Vsako leto imajo na Angleškem tedne za nabiranje darov za bolnišnice. Ljudje skoraj tekmujejo med seboj, kdo se bo bolj odrezal. Po mestih se vale pustni sprevodi, po hodnikih ulic pa pobirajo denar za bolnišnice. Ne-šleto je takih Angležev, ki jim je v čast, da lahko vsakemu nabrajanemu funtu doda še iz svojega vsaj par šilingov. Mnogo je bogatinov, ki hladnokrvno podpišejo ček za tisoč funtov, mnogo je revežev, ki imajo komaj za skorjo kruha, pa rade volje oddajo po šest penijev na oltar človekoljubja.

Razumljivo je, da so glavna bodrila radio, časniki, zlasti pa okrožnice, ki jih pošiljajo bolnišnice na tisoče in tisoče naslovov s prošnjo za podporo. Ni manj važno pa ni krepko sodelovanje plemenitih angleških dam, ki z vpogostjo zbirajo novčice in tisočake. Pogosto vidi človek po angleških hišah majhne nabiralnike, pribite na zid — in prav gotovo zaprosi domaćina ali domačinka slehernega gosta za milodar bolnišnici. Na sleherni prireditvi, na sleherni svečanosti bo pristopila h gruču pomenkujočih se ljudi dana s prošnjo, da dajo svoj dar za bolnišnico ali za kakšno drugo dobrodelno ustanovo.

Kdor ne zbira darov za bolnišnice, zbira darove za vdove in sirote, za slepce, za onemogle...

Mi Slovenci smo še daleč za njimi. Tudi v naših prših utripa blago srce, toda naša skrb za onemogle, za nezaposlene in za otroke še zdaleč ni podobna skrbj angleškega ljudstva.

Karkoli smo na tej poti poskušali in začeli, moramo nadaljevati.

Mnogo, premnogo je bede in siromaštva, mnogo, premnogo je lačnih, bolnih in bosih. Mnogo je lačnih ust in ustec, mnogo jih je, ki želijo kakaj, da jim dobro srce privoščiti in dá tople jedi... Mnogo dece veka z lačnimi žledčki, mnogo starčkov hrepeni po blažodetni toploti...

Siromaštva je povsod na prebitek, pozimi ga je največ! Pozimi ni zaslužka, peč in žledece pa terjata...

Karkoli smo začeli, nadaljujmo. Čim večji bodo uspehi takšnih dobrodelnih akcij, tem bolj se spričevalo si bomo napisali; dokazali bomo, da je naša narodna zavest živa, da je naša plemenitost rodovitna, da utripajo naša srca topla in pošteno.

Haka.

Avtomobilska latinščina

»Včeraj sem tako drevil s svojim avtom, da so se mi kilometrski kamni ob cesti videli ko zid.«

»To še nič ni! Ko sem se ondan udeležil krožne dirke v Berlinu, sem vozil s tako peklensko hitrostjo v krogu, da sem videl svojo lastno številko — tisto, ki je za daj na avtomobilu!«

Razgled po svetu

»En sam bataljon irske garde drži Gibraltar, tudi če bi ga ves svet napadel!...«

(Co) London, jan.

Splošno je razširjeno mnenje, da je Anglija zaradi lahkomišelnega zanemarjanja svoje oborožbe tako zaostala na morju, na kopnem in v zraku, da ne bi bila kos napadu dobro oborožene velesile. Ker je od angleške moči danes v dobronameri odvisno, ali bo Evropa vojna prizanesla ali ne, je prav, če si to stvar nekoliko pobliže ogledamo. Kakor nalašč je baš te dni priobčil »Daily Express« izpod peresa vikonta Castlerossa zelo zanimiv in poučen članek o tem in bomo kar iz njega črpali številke in podatke, ki jih potrebujemo.

»Britansko letalsko brodogradništvo je najboljšo na svetu,« ugotavlja ugledni pisec in nam takoj postreže s primerjalnimi številkami:

»Britanski Imperij razpolaga s 15 oklopnimi, 64 križarkami, 164 rušilci, 42 podmornicami in 6 maticnimi ladjami za letala.

Italija premore 8 oklopnih, 39 križark, 118 rušilcev in 88 podmornic, a maticne letalske ladje nima nobene.

Britansko letalsko brodogradništvo šteje vsega skup 1.434 letal, med njimi 953 bojnih.

Italija ima 1.700 letal, od teh samo 850 bojnih.

A te številke še niso vse. Mnogo

Bodeče žice proti abesinskim napadom

Da se zavarujejo pred abesinskimi napadi, so začeli Italijani graditi pred svojimi postojankami mrežo iz bodeče žice. Naša slika kaže Italijane pri postavljanju take pregrade na desnem bregu reke Dave pri Dolu v Somaliji.

MINISTERO DELLA GUERRA: SERVIZIO CHIMICO M

Ere grosso così... aveva dei denti così... faceva questo, faceva quello. Le bellissime e i Prodi Anselmi cavalcavano per miglia e miglia alla sua ricerca, henno temuto ed odiato il povero Orco... che neppure esisteva. L'Orco del si chiama "GAS ASFISSIANTE". Tutti raccontano storie spaventevoli dell'...

Abbiate una coscienza chimica... vedrete che anche questo Orco n'videte in gran parte ad una favola.

Cigaretna sliče v boju zoper plinsko vojno

Kemijski oddelek italijanskega vojnega ministrstva se je jel posluževati celo sliče v škatlicah cigaret, da nazorno pouči prebivalstvo o grozotah plinske vojne. Eno takšnih slič vidite na gornji sliki, seveda povečano. Imenuje se »Boj z zmajema«. Besedilo navezuje v pesniški obliki na staro pravljico o zmajih. Zmaj je nekoč živel samo v pravljici, pravi to besedilo, danes je pa postal resničnost. Pošast se je samo prekrstila: imenuje se plinska vojna.

več pomeni material sam. Angleški letalski motorji so najboljši na svetu. Dokaz so Američani: premnogo njihovih letal je opremljenih z angleškimi motorji in neprestano naročajo v Bristolu nove.

Da nismo Angleži šibki v oborožbi, nam je zgovoren dokaz tudi Nemčija. Kako rajhovi mislijo o Italiji, ni nikaka skrivnost. Nemški generalni štab nekam prezirljivo gleda italijansko vojsko, morarico in letalstvo — tem bolj, ker se zadnje čase nič ne sliši o italijanskih zmagah v Abesiniji. Po drugi strani so pa Nemci zelo ljubozni z nami, a znana reč je, da Nemec nima navade izkazovati spoštovanja slabotnim.

Nekateri trde, da je naša moč trhla, češ da je Gibraltar zastarela trdnjava, ki ne bi dalje kljubovala letalskim napadom kakor Liège in Namur obstreljevanju iz nemških težkih topov. Tudi Malte, pravijo, ni moč držati.

Te trditve ne drže, Gibraltar je še zmerom nepremagljiva skala, ki ji nobena sila na svetu ne pride do živca.

Na Liège in Namur se sklicujejo ti kritiki. Ali pozabljajo na betonirane podzemeljske kaverne, ki smo jih zgradili leta 1918. vzdolž vse

Nemčija terja kolonije

Že ves čas, kar je v Nemčiji narodni socializem na površju, se trdovratno pojavlja v nemškem tisku zahteva po vrnitvi nekdanjih nemških kolonij. Tudi Hitler je nekajkrat precej jasno namignil, da bo prišel čas, ko bodo Nemci terjali, kar jim je vzela izgubljena vojna.

Hitler sicer o kolonijah govori, a resno nanje danes še ne misli. Pre-dobro ve, da bi tu neusmiljeno trčil ob Anglijo in da bi odnesel razbito glavo. Če bi bila samo Francija po sredi, kdaj bi bilo to vprašanje že na dnevnem redu!

Nemci so potrpežljivi in so se naučili čakanja. Vse lepo po vrsti: najprej so si izgovorili, ali bolje, vzeli pravico do svobodnega oboroževanja na kopnem, potem so z Angleži podpisali dogovor o oborožbi na morju, v zraku so se med tem z vso naglico postavili ob stran najmočnejšim letalskim velesilam. A to jim še ni dovolj; zdaj zahtevajo celo, da mora biti njihova letalska vojska tolikšna kakor angleška in francoska skupaj.

Silno naglo napreduje nemška oborožba. Hvalimo Boga, da niso Nemci že danes tako močni, kakor bodo brez dvoma čez tri ali štiri leta. In hvalimo Boga, da je prišla abesinska vojna — če je že morala priti — že danes, ko so Nemci šele sredi svojih priprav. Naj že mislimo o Hitlerju, sodobni Nemčiji, njenih kolonijah in anšlusu kakor hočemo, tega si pač nihče ne želi, da bi Nemci z orožjem v roki terjali, kar mislijo, da je njihova pravica. A slabo pozna Nemce tisti, kdor misli, da ne bi bili danes do skrajnosti izrabili zapletljajev v Evropi in Afriki, če bi se čutili že dovolj močne.

V Abesiniji dež, drugega pa nič novega

Abesinci imajo menda leto in dan dež. Kadar dalj časa lije, pravijo temu velika deževna doba, za njo pride pa mala deževna doba. Vmes je pa tudi več dežja kakor lepega vremena.

Letos se je mala deževna doba začela nenavadno zgodaj, že januarja, medtem ko nastopi po navadi šele marca. Abesincem je prišel ta dež ko mana iz nebes: pognojil jim bo zemljo za tretjo žetev, zraven pa ovira Italijane, da ne morejo nikamor, medtem ko abesinskim četam ta moča ni v kvar.

Z bojišč ni nič novega, razen da so Italijani zapustili skoraj ves Ogaden in da okoli Makale in Aduke ne Italijani ne Abesinci že nekaj dni re morejo naprej. Italijani porabijo vsako priložnost za letalske napade, da vsaj z njimi sovražniku škodijo. Pri tem ne gledajo dosti, kam bombe prilete, na vojaške objekte ali na bolnišnice. Prav te dni sta se iz italijanskega bombardiranja izcimila dva incidenta: letala so metala bombe na bolnišnico švedskega in egiptskega Rdečega križa. Več švedskih zdravnikov je ubilo, še več žrtev so pa terjale bombe od abesinskih ranjencev.

Observer.

Petrolejske zanimivosti,

ki utegnejo biti v sedanjih časih še posebno aktualne

Ali veste, da rabimo petrolej šele pičlo stoletje, čeprav ga je človek poznal že pred davnimi časi?

Ameriški Azteki, stari Indijci, primitivno ljudstvo v Venezueli, Perziji in nekateri azijski pastirski narodi so prebivali v krajih s čudno lepljivo in umazano zemljo, ki so se jim vozovi vdrali vanjo. Tla so bila prepojena z nafto; toda takrat se ljudje še niso tepli za njo kakor danes, temveč so jo preklinjali, ker je vzela zemlji sleherno rodovitnost.

Pri Kitajcih je bila druga: trde namreč, da so znali izrabljati petrolej že 200 let pred Kristusom. Njihova tehnika ni baje prav nič zastajala za sodobnimi metodami.

Thomas Read, profesor na kolumbijski univerzi (USA), pravi, da so kitajski inženjerji poznali in s pridom rabili postopek, ki bi jih zanje smela sodobna petrolejska tehnika zavidati. (Nadaljevanje na 3. str.)

Ni jezera — temveč francoska ulica

Reka Rhône je prestopila bregove in poplavlila več mest. Naša slika kaže ulico v Villeneuve-en-Avignonu. Od hiše do hiše se vozijo s čolni.

Kaj beremo in slišimo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Pri vedeževalki

w. n. Pariz, jan.

Kaj nam bo prineslo leto 1936? Par dni pred koncem starega leta se je pri neki znani vedeževalki kar trlo ljudi. Nejevernih in upajočih...

Vse navzkriž so ležale na mizi kristalne kroglice, zamazane kvarte, kavna gošča in druge take potrebščine skrivnostne vedeževalske vede.

V sprejemnici je neka resna mlada dama napeto poslušala napovedi stare prerokinje:

»Leta 1936 pomeni za vas začetek boljše bodočnosti, polne sreče in bogastva. Zaljubili se boste in srečno omožili. Vse polno vidim drobceh skodranih glav, ki vam bodo sladile zakonsko življenje. Razen tega...«

Mlada dama je z grenkim usmevom odgnala vedeževalki svojo roko z varljivimi črtami in mrtvo dejala:

»Dovolj, madame. Že dolgo sem poročena, le revščina me je prisilila, da sem nesla poročni prstan v zastavljalnico. In potem... le predbro vem, da ne morem imeti otrok...«

»Nate zahtevanih deset frankov, madame. In hvala vam kljub temu.«

(»Journal«)

Dekletova tragedija

(ü. i.) London, jan.

Pred tremi leti je iz Boltona nenadoma izginila mlada Mabel Elliotova. Bilo ji je 25 let in moški so rekali, da je najlepša dekle v mestu. Vsi so lepo Mabelo imenovali »porcelanasto lutko«, ker je imela lepo blede polt in prekrasne sinje oči. Tisti usodni dan je deklica rekla, da gre v pisarno nekega odvetnika, kjer je bila v službi — toda tja je ni bilo in tudi domov se ni več vrnila.

Nekaj dni po tem čudnem izginotju so našli v Southportu nezvestno mlado dekle. Odpeljali so jo v bolnišnico. Že čez nekaj dni se je bolnica do dobrega opomogla. Ko so jo zdravniki izpraševali po imenu in stanu, jim pa ni mogla z ničimer postreči. Vse je bila pozabila...

Zdravniki so si belili glave, policija je pa stikala povsod okrog, da bi ugotovila, kdo je to lepo dekle, toda ves trud je bil zaman. Dobri ljudje so priskrbeli dekletu službo v neki trgovini. Bila je vestna in vzorna prodajalka. Kasneje je pričela trditi, da se piše Edna Smith, a še sama ni bila o tem popolnoma prepričana.

Pred nekaj dnevi je pa Edna Smithova izginila. Tokrat je policija ubrala drugo pot. V vseh dnevnikih je priobčila njeno sliko in tedaj so spoznali starši Mabel Elliotove, da je Edna Smithova prava in edina njihova hčerka. Toda do današnjega dne ni še nihče sporočil policiji, da bi bil videl Edno Smithovo ali Mabel Elliotovo. Zato mislijo, da je ubogo dekle spet izgubilo spomin in se potika Bog ve kje in Bog ve pod kakšnim novim imenom...

Poceni zaušnica

(z. e.) Pariz, jan.

Ondan je neki francoski zdravnik pripeljal francoskemu poslancu in bivšemu notranjemu ministru Frotu krepko zaušnico. Poslanec je kajpada tožil prevnetega zdravnika in zahteval strogo kazen.

Sodišče v Boulognu je obsodilo zdravnika na 16 frankov denarne globe. Ko je zdravnik slišal svojo

obsodbo, je ves navdušen vprašal strogega sodnika:

»Tako poceni so zaušnice? Pre-slavno sodišče, ali smem temu go-spodu pritisniti še par krepkih?«

Predsednik sodišča je strogo uradno opozoril obsojenca, da bi bila vsaka nadaljnja zaušnica hu-do, hudo draga.

Gospod zdravnik pa menda tudi nima preveč denarja, zato je kar zadovoljen s to edino zaušnico... saj je bila zares poceni.

Angleški božični rekord

(Bn) London, jan.

S svojevrstnim rekordom se po-našajo Angleži: ne s sportnim, nego s poštnim.

Samo na sveti dan so angleške pošte dostavile 286 milijonov pi-sem in 10 milijonov zavojčkov!

Pa tudi angleški brzojav je la-hko na kaj ponosen: samo na sveti večer so poštni sli razdelili naslov-ljencem 325.000 brzojavnih če-stitk. Takšne številke Angleži ne pomnijo od leta 1870, ko so odprli brzojavno centralo.

Angleži v Sredozemlju

Angleška križarka »Renown« je za-radi mednarodne napetosti odpihla iz Gibraltarja proti grškemu pristanišču Patrasu. Z njo plove največja angle-ška bojna ladja »Hood«.

Vlak, ki je imel preveč vagonov

(ö. e.) Varšava, jan.

Železniški uslužbenci v Przemyslu na Poljskem so lepega dne ugotovi-li, da ima tovorni vlak dva va-gona preveč. V provodnicah nista bila ta dva voza nikjer vpisana, zato se je službojučemu uradniku zdela zadeva po pravici hudo sum-ljiva.

Vestni uradnik je hotel priti skrivnosti do dna, zato je na vse strani poizvedoval, od kod sta ta dva vagona prišla.

Ugotovil je, da so ju bili pri-klopili vlaku v Tarnovu, namenje-na sta bila pa v neko majhno kar-patsko mesto.

Ko je postajenačelnik ukazal od-preti sumljiva tovorna vagona, so osupli železničarji zagledali... šest-deset ciganov. Priznali so, da so se sami zaprli v oba vagona, ker so hoteli brezplačno potovati do Karpatorv; tam bo te dni gostil ci-ganski kralj vse cigane iz širne Poljske, ker se mu ženi prvi sin.

Ubogi cigani so delali račun brez krčmarja. Namesto da bi se ma-stili s purani na čast sinu cigan-skega kralja, bodo morali za za-mreženimi okni požirati nezabeljen ričet.

»Kolonija Korzika«

(čk) Pariz, jan.

Mussolinijev organ, milanski »Popolo d'Italia«, je izdal alma-nah. V rubriki »Države sveta« be-re o Franciji:

41.834.935 prebivalcev, med nji-mi 2.890.928 inozemcev. Kolonije v Evropi: Korzika.

O Italiji piše pa tole:

Italija obsega politično: 1. kra-ljevino Italijo, 2. republiko San Marino, 3. kneževino Monaco, 4. italijansko Francijo z grofijo Nico in otokom Korziko.

Francoski listi ponatiskujejo te podatke brez komentarja.

Cigaretna imena...

...in sankcije

ž. k. Rim, jan.

Italijani so s 1. januarjem pre-krstili vse svoje cigarete, ki so do-slej imele zveneča tuja imena. Tako je zapovedal finančni mini-ster.

Zato ne bodo v Italiji nič več kadili cigaret »Londres«, temveč »Firenze«, nič več »Britannica«, temveč »Fiume«, nič več »Tra-bucos«, temveč »Makalle«. Ci-gareta »Sport« se je prekrstila v »Stadio«, Ameriška cigareta »Kentucky« v »Tigrino«, grški tobak »Drama« je dobil pa ime »Dalmazia«.

Kriminalnost v USA

(An) New York, jan.

Strah, ki je Lindbergha pregnal iz Amerike, da spravi svojega sinčka v Evropi na varno, nam bo razumljiv, če si ogledamo naj-novejšo statistiko o kriminalnosti v Združenih državah.

Statistiko je sestavil generalni prokurator Cummings. Po njegovih računih se pripeti v USA vsakih 45 minut en zločin. 140.000 hudo-delecev je pod ključem, drugih 400.000 se pa sprehajajo kot svo-bodni državljani; policija jim ne more do živga, čeprav ve, da je njihov edini »business« hudo-delstvo...

Kure-tihotapke

(ü. i.) Berlin, jan.

V Rotenbachu, na meji med Nemčijo in Holandsko, žive prav pretkani kmetje.

Ti kmetje so dvolastniki, to se pravi, del posestva imajo na Holandskem, del pa v Nemčiji. Znana stvar je, da je koruza na Holand-skem prav poceni, tudi ni skriv-nost, da so v Nemčiji jajca mnogo dražja ko na Holandskem. Tega so se najbolj zavedali ti obmejni kmetje, zato so svoje putke hra-nili na Holandskem in jih pošil-jali na nemško stran, da so tam legle jajca. Kupčija je bila prav gotovo znatna, zakaj carinske oblasti so ugotovile, da so te tiho-tapke kokoši izlegle nič manj ko dva milijona jajc na nemških tleh, živele so pa od holandske koruze.

Nemci so natančni ko sam pa-ragraf, sicer ne bi bili skuhalih tem podjetnim kmetom takega ri-četa. Obsodili so jih namreč za-radi nedovoljenega tihotapstva vsakega na pet mesecev zapora.

Vso zapuščino v oglase

(čk) New York, jan.

Umrl je John A. Drinkwater iz Tennesseeja. Zapustil je več mi-lijonov dolarjev. V oporoki je za-pisal, da morajo dediči vse te do-larje zainserirati v velikih ameri-ških časnikih.

Zakaj?

To pove že besedilo oglasov; se-stavil jih je namreč malo pred smrtjo Drinkwater sam. Oglasi hvalijo in poveličujejo njegove vrline in zlasti poudarjajo, da si je John A. Drinkwater pridobil vse imetje samo s časopisnimi oglasi.

Lindberghov »beg« v Evropo

Kakor znano, je slavni zmagovalec Atlantika Charles Lindbergh s svojo ženo in triletnim sinčkom odpotoval v Evropo, da obvaruje svojega otroka pred gangstrskimi napadi. Na sliki: Prihod Lindberghove družine v Liverpool na Angleškem.

Petrolejske zanimivosti

Nadaljevanje s 1. strani

Njihovi petrolejski rovi so dosegali fantastično globino do 3000 čevljev (skoraj 1000 m). Kitajci nafte niso destilirali; služila jim je za razsvet-ljavo in za zdravljenje nekaterih bo-lezni. Tako so jo dajali duhati na pljučih bolnim ljudem in masirali z njo tiste, ki so imeli kakšno kožno bolezen.

Neki ameriški zdravnik je leta 1840 odkril, da ima nafta zdravilno lastno-sti, in je začel z njo zdraviti vse bo-lezni vprek. Petrolej je pomagal p-kožnih boleznih, pri angini, pri boie činah jeter, pri jetiki, koleri in kugi; prodali so ga na sto tisoče stekleničk.

Toliko petroleja je šlo tedaj v de-nar, da je vrecel pri Pittsburgu usah-nil in so ljudje spet pozabili i petro-lej i njegovo zdravilno moč.

Leta 1808, je poslal guverner bakijs-ke gubernije v Petrograd poročilo o odkritju nekakega olja, ki vre iz zem-lje na dan; to je bil petrolej. Opo-zoril je na to odkritje carsko akade-miijo znanosti v prestolnici.

Kmalu nato je krenila v Transkav-kazijo delegacija najznamenitejših ru-skih učencov in si do dobrega ogle-dala in proučila nahajališče petroleja. Učeni moše so zadevo preresetali na vse strani, potlej so pa napisali ta-koje poročilo:

Naš pravi domači izdelek!

»Petrolej je rudninska tekočina brez sleherne porabnosti. Ze po svoji nara-vi je tekočina lepljiva in smrdljiva. Petroleja ni moči s pridom rabiti v nobeno vrsto. Kvečjemu bi lahko slu-žil od časa do časa za mažo strašno škripajočih koles kmečkih vozov.«

(j. r.)

Kaj vse nas letos še čaka

4 vedeževalke in 1 vedeževalec kroje usodo Evrope

Vedeževanje je staro ko svet in ne-dognano ko ženska. Ljudje se delajo kakor da prerokbam nič ne verujejo; nekateri tudi res tako mislijo, kakor govore. Toda v nas vseh je prikrita ali neprikrita želja, da bi izvedeli, kaj nam bo prinesla bodočnost — dobrega ali slabega. Vedeževalke si s to našo slabostjo služijo kruh, ene na lahek, druge morda na težji način; ene lah-komiselnio, ne meneč se za to, ali ljudi oslepajo, druge iz neke notranje potrebe, ker se čutijo poklicane za to poslanstvo.

Sodobnemu prosvetljenecu je težko verovati, da bi bila še tako izrednemu človeškemu bitju dana čudežna možnost gledanja v bodočnost. A tudi prosvet-ljenec mora priznati s Hamletom, da je »več stvari v nebesih in na zemlji, kot si jih sanja naše modrijanstvo«.

Mnogo Nostradamovih prerokb se je na svoj način izpolnilo več stoletij po njegovi smrti. »Izpolnilo« je raztezi-ljiva beseda, res: kdor veruje, vidi vse izpolnjeno, kdor ne veruje, še tistega ne prizna, kar bi lahko otipal.

Ni naš namen zavzemati se za ve-deževalstvo. Gornje besede smo zapi-sali hladno in stvarno, z željo, da na-sim čitateljem predočimo stvar tako, kakor jo gleda sodoben človek, ki noče imeti na nobeno stran predsodkov. V dobi, ko prinašajo veliki in resni svetovni listi v začetku novega leta po cele strani prerokb iz ust znamenitih vedeževalk, se nam zdi časnikarska dolžnost, da jih tudi mi vsaj na krat-ko zabeležimo. Brez predsodkov in brez komentarjev — zgolj v utešitev rado-vednosti naših bralcev.

»Vojne v Evropi ne bo! Krize bo konec leta 1937.«

Izbrali smo si par najznamenitejših francoskih prerokinj in prerokov. Da smo segli res po »boljših«, naj vam bo dokaz to, da je eno izmed njih te dni vprašal za svet najstarejši sin vladar-ja neke države, ki je zadnje čase v ustih vseh; da sta bila pri neki drugi od njih prav tako te dni najstarejši

sin in nečak nekega drugega, nič manj pomembnega vladarja; da se je k tretji med njimi zatekla leta 1935, hči dejanskega poglavarja države, ki se zadnje čase vanjo s strahom in skrbmi upirajo oči nas vseh...

Prva naj ima besedo madame Sou-matijska, po rodu Belgijka, po vzgoji Egipčanka, še mlada in zala, zraven pa temeljito izobražena ženska.

»Ne bom vam na dolgo in na širo-ko govorila,« je rekla poročevalcu francoskega lista, ki po njem pove-zujemo članek. »Prvo: Vojne v Ev-ropi ne bo.

»Drugo: Revolucije na Franco-skem ne bo.

»Sovražnosti v Abesiniji bodo še dolgo trajale, zelo dolgo. Sankcije so za nami. Pustiti bomo morali Ita-lijane, da bodo to stvar sami uredili. Razvila se bo brezkončna četaška voj-na. Vidim nekatere evropske države, kako gredo naposled Italiji na po-moč. Nesrečna Abesinija bo konec koncev postala plen ne trdim Italije, nego Evropev...«

»Italija ne bo prišla iz vojne uničena, a vendar ne popolnoma za-dovoljna. Zveza narodov bo ostala, toda njena vloga bo bolj gospodarske-ga, socialnega in človekoljubnega zna-čaja (boj proti mamilom itd.). Sicer ne verujem v evropske združene drža-ve, verujem pa v zvezo evropskih držav, pri čemer si bo vsaka država ohranila svoje posebnosti; leto 1936. bo pomenilo prvi korak v to smer — že zaradi strahu pred Japonci.

»Rumena nevarnost ni prazna pe-na; toda leta 1936. se bodo Japonci še zadovoljili z zasedanjem Kitajske.

»Med Nemčijo in Rusijo nič posebnega. Sovjeti bodo postali še bolj diplomatski, kakor so.

»Na Japonsko vidim velik po-tres.

»Umrl bo neki starejši vladar nero-manske države, zaveznice Francije.

»In naposled, dejanski gospodar ne-ke države, ki jo zadnje čase mnogo omenjajo, ne bo ostal na oblasti dal-je ko pet let: ubili ga bodo.

»Gospodarska stiska bo začela po-puščati že spomladi. Leta 1937. ne bo več krize...«

Italija se bo hotela odškodovati na Balkanu

Obisk pri drugi vedeževalki, Luciji Vidijevi:

»Zveza narodov bo še zmerom igrala važno vlogo. Toda Italija ne bo spre-jela nobenega njenih predlogov.

»Vojna v Abesiniji bo trajala še leta, v raznih oblikah, in Italija bo zmagala. Neguševa usoda je žalostna: vidim, kako ga bodo izdali in vrgli s prestola.

»Na Angleškem bodo prodrli la-buristi (delavska stranka).

»Mussoliniju je ljubši »an-schluss«, kakor da bi odnehal v Abe-siniji. Kar bo premalo dobil v Afriki, bo hotel nadomestiti v Evropi (Bal-kan i. dr.).

»Mogoče pride do združitve Av-strije z Nemčijo že leta 1936., vsaj v obliki trgovinskih in prijateljskih po-godb.

»Zavezništva se sklepajo, razdirajo in sklepajo na novo. Nobena država se ne more zaneesti na svojo zaveznico.

»Mussolinijeva ambicija ni nič v primeri z japonsko. Med Evropo in Japonsko ne bo vojne.

»Anschlussu se ne bo nihče upri z orožjem. Francija bo pri tem politič-nem dejanju izgubila velike denarje.

(Nadaljevanje na 8. str.)

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnev-nem kurzu. — Vršil vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holan-diji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Hlandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxem-burg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Dr. Josef Löbel

Za človeško življenje

Detektivski roman iz zgodovine medicine. — Drugi del: Sifilida

Fricova tragedija

Kristijan je napravil križ nad taktimi, kakor se mu je zdelo, nasprotujočimi si razlagami; ni se mu zdelo, da bi iz njih sklepali o tem, ali je bratovo pismo — res znak za to, da gre približno prav za eno izmed teh bolezni in ne za kakšno poplunu drugo. Zgolj nagoni so ga zmečeli, spet nikalo poglavje o progresivni paralizi, ki ga je dvakrat zapored posebej pazljivo prebral, s temno slutnjo, da bo našel v njem oporišče za svojo domnevo, da se je Frica lotila prav ista bolezen ko Nietzscheja, bolezen s katero se je bil večeraj ves dan temeljito ukvarjal. Pri Nietzscheju so se pokazali znaki telesnega značaja; glavobol in raznoredne nervoznosti, ki jih pri bratu ni bil opazil. Toda kaj ga naposled že več tednov ni bil videl in tudi sicer se na poslednjem sestanku ni Bog ve kaj zmenil za njegovo zdravje; morda bi mu vendar kakšni simptomi o paralizi danes lahko olajšali sklepanje.

Kakšni so simptomi paralize?

Toda vse to, kar je bilo naštet v tej knjigi, prav zaradi razlikovanosti ni bilo uporabno. Neenakost zrenje in motnje njihove živčnosti — kako naj bi bil Kristijan to z nevednim očesom opazil? In povrh, ko preteče nevarnost, se sluti! Če Refleksi kolen bi lahko presodili pač samo zdravnik, ki bi jih preizkusil. Toda paralične motnje govora, »signe morteli«, kakor pravijo Francozi, bi pač moral zaznati tudi površen opazovalec. Ali bi ga mar ne zbudilo v oči, če bi bil Fric kakor nekdo, ki se ubranja s sovzvoke nagibov, ki so potrebni, da ustnice, nebo, jezik in grlo oblikujejo besede? Da povemo razumljiveje: če bi bil Fric ponavljal zloge, nekatere izpuščal ali pa tako zamenjal, da bi nekateri glasovi v določeni sestavi besed predčasno zazveneli? Takihle govornih napak ni samo slišati, je pisalo v učbeniku, človek jih lahko celo vidi, ker se zaradi nepotrebnega spreminjanja celotnega mišičnega mišičevja razpotežne po vsem bolnikovem obrazu nekakšna »bliskavica«. Za izvedenca je takšen pojav tako zelo značilen, da se ne more niti pri najlažnejših primerih ušeti, je bral. Za izvedenca! Ne pa za preprostega smrtnika, ki mu se v sanjah ni prišlo na um, da bi brata opazoval, kadar se je z njim pomenkoval!

Prav tako ni bilo niti v poslednjem pismu opaziti spremembe pisave, ki je za paralizo značilna, kakor pravi knjiga. Črke niso bile niti različno velike niti ni bilo opaziti, da so zlogi izpuščeni ali po dvakrat zapisani, in o »nešteti popravkih in pakah« se sledu ni bilo.

Ali je pa morda prežrl — čeprav so prav redki — motorični dražljaji, neprestano mišično trzanje v območju naglavnih živcev, ki vodi do mlaskajočih, cmokajočih gibov jezika in ustnice, do ritmičnega zapotegovanja žvečk, do škripanja z zobmi? Približno je, da ni bil Kristijan ničesar takega opazil; in da bi se pokazalo izpreminjanje telesne teže... sam bog vedi, morda je Fric v poslednjih mesecih res malo shujšal, morda ni bil videti posebej zdrav — toda naj si je Kristijan še toliko belil glavo, ni ostalo nič sumljivega, razen bratovo pismo in zdravnikova brzojavka, ki je sum potrjevala.

Malodušno je zaprl učbenik specialne psihiatrije in zastrmel tožno predse. Jalo bo bilo vsako nadaljnje čitanje. Šele takrat bo vedel kako in kaj, ko bo govoril z zdravnikom.

Kristijan je pogledal na uro. Bilo je imelo vsaj en uspeh: čas je minil. Kmalu bo na cilju.

Počakajte, da pridete na vrsto!

Na postaji je oddal Kristijan svojo torbo v garderobo in povprašal stražnika po stanovanju doktorja Langeja. Kakor je že navada v majhnih mestih, ni dobil točnega pojasnila zastonj ulice in hišne številke, temveč dolgozeven popis pota in neke sirove hiše, kjer je v pritličju Mestna hranilnica. V prvem nadstropju pa stanoje zdravniki.

Na zvonjenje je odprla neka nečedna stara ženska in ga porinila v čakalnico, v ozko sobo z enim samim oknom, sredi nje je pa stala z rdečim baržunom pokrita miza in okoli nje stoli z vpleteno slamo. Tam sta sedela dva delavca, neka bledikava ženska in neko dekle z obvezano glavo. Čez nekaj minut se je na pragu prikazal mlajši mož čveločega obraza v beli zdravniški halji.

Kristijan je vstal in se mu približal, da bi mu povedal svoje ime. Toda dr. Lange mu ni dal besede: »Vi ste niste na vrsti!« je strogo dejal, pri nas ne kuhamo posebnih klobas. Kar lepo drug za drugim! Vrata so se zaprla za dekle in obvezano glavo in Kristijan je moral spet sedeti, ves srdit, da bo moral, če bo hotel naposled

izvedeti resnico o bratu, čakati, da pridejo prej vsi drugi bolniki na vrsto.

Na vsi srečo je šlo prav hitro. Bolniki so bili očitno člani bolniške blagajne, taki zvečine, ki jim zdravniki kar na hitro izpolnijo kakšen obrazec, da se jih čimprej odkrižajo. Če čez četrt ure je sedel Kristijan v ordinacijski sobi zdravniku nasproti. Naglo, da ne bi tratil še več časa, se je predstavil in držal pri tem brzojavko v roki. Toda dr. Langeju se ni tako mudilo. »Morate mi že oprostiti,« je dejal odmerjeno, »da sem vas pustil čakati. Toda razumeli boste, da ne morem delati izjem. Lepa bi bila ta, če bi ljudi ne klicali po vrsti.« In hladnokrvno je jel na dolgo in široko razlagati, da mora vladati tudi v zdravniški ordinaciji določen in strog red.

Kako se je začelo

Kristijan je sedel na žerjavici. V roke tega človeka brez živcev je bil torej zašel bolni Fric! Malo je manjkalo, da ni zdravnika osorno prekinil, tedaj je pa le-ta vendar, vendar že obrnil pogovor na glavno stvar.

Da, njega so torej večeraj poklicali »K trem princem«, ker hoteli namenečenci z razburjenim gosposdom Nietzschejem niso več vedeli kod in kam. »Ljudje, ki poznajo vašega gospoda brata že leta in leta kot posebno mirnega in zmernega gosta, so opazili v vseh teh dneh, odkar je bil tu, da je tokrat neobičajno živčen. Proti svoji siceršnji navadi se je skoraj ves čas mudil v hotelskih prostorih. Zdelo se je, kakor da nima opravkov, zakaj iz hiše je odhajal zmerom samo za par minut. Zato je pa tem večkrat odšel: po vratarjevem pripovedovanju včasih celo po petkrat, šestkrat na uro. Zdaj je posedal topo strmeč predse v predvežju, zdaj se je zalezel v restavracijo, vmes je pa neprenehoma pisal pisma in jih soč stal. Skratka, bil je drugačen ko sicer. Vendar si hoteli namenečenci niso preveč belili glave, dokler se ni večeraj gospod Nietzsche zaradi smešnega malenkostnega vzroka — zdj se mi, da mu je bila kava ali premlečina ali prevroča — nenadoma tako silovito razburil, da je razbil skodelico in se z žlico zagnal na natakarja. Takrat je ponadel hotelarja strah in zato me je poklical. Dal sem vašemu gospodu bratu pomirjevalno injekcijo in priskrbel večjo strežnico, ki ga je spravila v posteljo.«

Ali je vaš brat imel sifilido?

Dr. Langeja je prekinil telefon. Kristijana je kar spreletelo iz strahu, da bi se utegnil klic tikati njegovega brata. Pa se ni.

»Bolnik je baže dobro prespal noč,« je nadaljeval zdravnik, »in ko sem bil jutraj pri njem, je bil videti dokaj miren, čeprav malo zmeden. Kljub temu se mi zdi, da ga ne kaže v takem stanju pustiti v hotelu, in zato sem ga prosil za naslov katerega izmed njegovih svojcev, preden pošljemo gospoda Nietzscheja v kakšen zavod.«

»V zavod? Ali ne gre morda samo za navadno živčno prerazdraženost, ki bi ga morda kmalu minila, če bi ga vzel s seboj v Berlin?« je vprašal Kristijan v skrbeh.

»Seveda je tudi to mogoče. Toda za vsak slučaj bo vendar dobro, če bi bolnika za nekaj dni dali na opazovanje, preden kaj drugega ukrenete.«

Rečite mi golo resnico, gospod doktor: je na lepem poprosil Kristijan.

»Ali mislite, da je paraliza?«

Dr. Lange se je obrnil h Kristijanu in mu poizvedljivo pogledal v oči.

»Zakaj to mislite?« je vprašal. »Ali je vaš gospod brat sifilitičen?«

»O tem nič ne vem, prav nič,« se je podvizal Kristijan z odgovorom. Celj za gotovo bi domneval, da ni, ker je živ zmerom zelo zmerno in prav nič razuzdan.

»Da si sifilido nalezeh, ni treba, da si razuzdanec,« je zagodel dr. Lange. »Gotovo bi bilo pa prav, če bi ga najprej zastran tega preiskali, če zategadelj, da nam ne bi rojila paraliza po glavi, če bi je preiskava ne pokazala. Zato se mi zdj prav, da bi ga za zdaj oddal v tukajšnjo bolnišnico. Sicer se pa lahko takoj sami prepričate o njegovem početju, če je mahnava skupaj k njemu. Moja ordinacija je itak pri kraju, do hotela je pa le nekaj korakov.«

Dr. Lange je svoji nebedni stari gospodinji še naročil, kje ga lahko dobi, potem je pa odšel s Kristijanom. Spotoma ga je izpraševal.

»Kdaj ste poslednjič videli svojega gospoda brata?«

»Pred kakšnimi dvema mesecema je bil par dni v Berlinu.«

»Ali se vam je zdel kaj spremenjen?«

»Ne bi rekel. Sam sem že o tem razmišljal, toda razen tega, da je Fric morda nekoliko shujšal in da ni bil videti posebej zdrav, me ni nič zbudilo v oči. Morda malo večja razdražljivost, ki je sicer pri meni visem bil vajen, je pripomnil Kristijan po krat-

kem premoru. »Toda vsemu temu sem iskal vzroka v njegovi prezaplenosti, saj sva se sešla zmerom le za nekaj minut.«

Srečanje z bratom

Stopila sta v hotelsko sobo in Kristijan je najprej zagledal samo neko veliko plečato žensko, strežnico, ki je čitala ob oknu časnike. Fric je sedel čepč na vogalu sofe. Videti je bil strašno star in shujšan. Komaj je spoznal prišleca, se mu je že viharno vrgel okoli vratu in se spustil v glasen in bridok jok. »Dragi, dragi mali brat,« je ihtel venomer. Tudi Kristijanu so solze zadrgnile grlo.

Zdravnik se je bil medtem nekaj pomenil s strežnico, ona je prinesla kozarec vode, in Lange je vrgel vanj tableto luminala.

»Pijte, gospod Nietzsche,« je dejal Fricu, »dobro vam bo delo.«

Človek ne bi bil verjel, kako hitro je zdravilo učinkovalo. Fric se je pomiril, kmalu je postal celo vesel in je začel bratu razkrivati svoje načrte: na dolgo in na široko mu je razlagal o zborovanju generalnih ravateljev, ki jih namerava poklicati v Chemnitz, da ga bodo tam izvolili za vrhovnega predsednika.

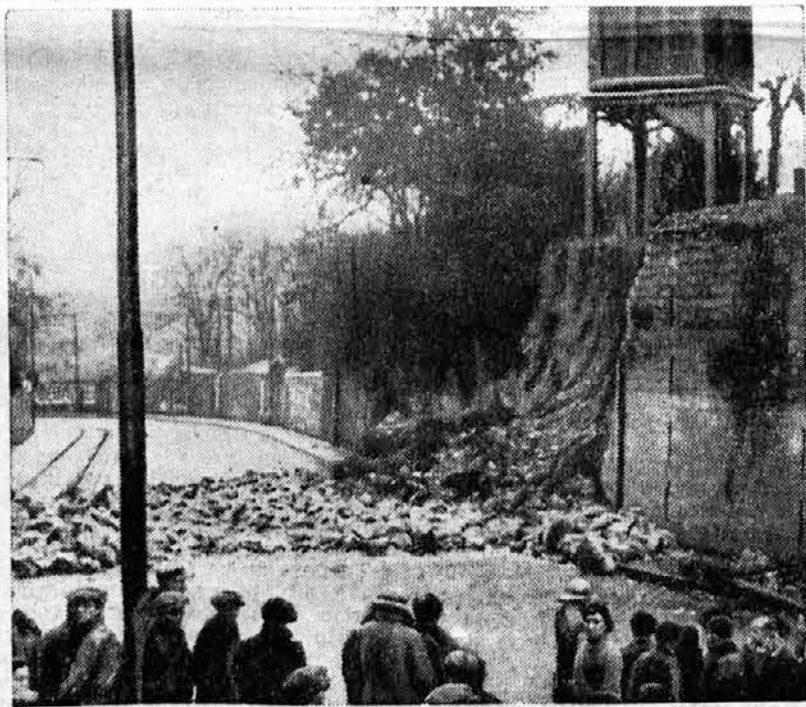
»Tako, gospod Nietzsche,« ga je prekinil zdravnik. »Zdaj se bomo pa lepo pametno pomenili, kaj je treba najprej storiti.«

Kristijan je boleče skušal z znameniti dr. Langeju to odsvetovati. Saj je bilo vendar treba Frica nekako prekaniti, če ga bočela spraviti v zavod! Škoda, da ni že na poti v hotel to mislil, saj bi bila lahko skupaj z doktorjem skovala bolni načrti.

Zdaj je bilo prekasno. Zakaj zdravnik je bil že Fricu položil roko na ramo in mu z mirnim in odločnim glasom dejal: »Bolni ste, gospod Nietzsche, in kot zdravniku se mi zdi neizogibno in v vašo korist, da se pojdete zdraviti v kakšen zavod. Pojdite z menoj!«

Za božji čas! je spreletelo Kristijana. Da bi bil vsaj namestu zavoda rekel »sanatorij!«

Glej čudo! Fric se ni niti malo upiral. Prikimal je samo in tiho zajecjal: »Če mislite, gospod doktor...«

Pri Versaillesu se je zemlja usedla

Tropsko deževje zadnjih dni in težki tovorni promet na cesti iz Versaillesa (okolica Pariza) v Lepepc je cestišče tako zrahljalo, da se je zemlja usedla. Štiri ljudi je zasulo in jih niso mogli rešiti. Oblastva so takoj poslala na kraj nesreče vojaštvo iz bližnjih garnizij, da ponesrečence odkopljejo in cesto vsaj za silo popravijo.

»In sicer je najbolje,« je nadaljeval zdravnik, »da gremo kar kot tja. Vašo prtljago bo spravila sestra in prinesla za nami.«

Ubogljivo je vzdel Fric klobuk in je v vozu precej zadrževal. Z napol odprtimi usti je slonel bled v kotu.

V blaznico

Kristijan je mislil med vožnjo na neki popis, ki ga je bil nekje bral o takemle prevozu v blaznico. Kako strašno! Stopili bodo v neko pisarno, kjer se bo Fric plašno oziral. Iskaje pomoči bo strmel v brata, ne bo razumel, zakaj vsi molče. »Zakaj hočejo mojo uro? Moj žepni nož mi hočejo vzeti, kam me pa sploh vodijo?« Takrat bo dr. Lange namignil Kristijanu, naj izgine. Fric bo hotel steči za njim. Tuji mu bodo po bliskovito zastavili pol, vrata se bodo zaprla, Fric bo s tresoč se roko iskal kljuko... ki je ni!

Kristijanu je bilo strašno tesno pri srcu, ko se je voz ustavil.

— 0 —

Vse pravice slovenskega prevoda pridržane. Ponatis tudi v izvirniku prepovedan.

Gospod v črnem

Novela

Francoski napisal Jean Lanion

— 00 —

Neki gospod, ki se je v elegantni črni obleki prav vidno razlikoval od drugih, je stal na peronu in čakal na odhod vlaka. Bil je — kakor temu pravijo — v najboljših letih; na bledem, izklesanem obrazu sta bili zapisani odločnost in trdota.

Zdajci sta se mu približala dva moža, oba črno oblečena, in mu šepnila:

»Mojster, Andreja trese mrzlica, ne more z doma, toda prepričana sva, da boste tudi z nama zadovoljni.«

Gospod je nejevoljno nagubal čelo in dejal:

»Pri Jupitru, kar je res, je res. Rajši opravi delo s samim Andrejem, kakor pa z vama obema. Toda mrzlici sam zlodej ni kos. Da, pa še cel vojni listek imam preveč; bržčas ga bom še utegnili vrniti pri potniški blagajni?«

Tedaj je belo orokavičena roka prišla gospoda za črni rokav. Proseče se je zagledalo mlado dekle v resnega gospoda in milo izpregovorilo:

»Prosim vas, nikar ne vračate voznega listka. Prosim, prosim, dovolite mi, da se peljem z vami!«

»Malo čudna prošnja, gospodična...«

»Gospa sem. Moj mož je v Joignyju... v... v bolnišnici. In jutri, jutri bo gotovo umrl. Moram biti pri njem. Toda denarja nimam, še prebitega centima ne, pa sem vendar tekla na postajo... Dejala sem si, saj bo Bog napravil čudež... v poslednjem hipu. Tako sem slišala vaš pogovor... Prosim vas, dajte mi listek!«

»Ne vem, če bo to šlo, mada me, potujem namreč po državnih opravkih!«

»Seveda bo šlo, samo če vi hočete. Povedala vam bom rajši po pravici. Prejle sem lagala.

»Da, skoraj bi lahko tako rekli,« se je nasmehnil gospod.

»Vi ste pač bržčas kakšen prav visok gospod, da vas spremljata kar dva služabnika. O da! Tudi jaz sem poznala nekega zlahtnega gospoda, preden sem spoznala Petra. Peter je namreč moj ljubček iz Joignyja. Tam, oni zlahtni gospod namreč, vam je bil kavalir, pa še vikont povrh, ta je kar razmetaval tisočake. Za Hektorja de Baguerola se je pisal in...«

»In je 12. maja 1924 umrl v Avignonu za...«

»Ne, nikar ne recite!«

»Nu, za vratno boleznijo, mala moja, za prav vsakdanjo boleznijo. Saj se je to tudi že kraljem in generalom zgodilo, zakaj bi se kakšnemu pretkanemu kvartacu ne, ki je imel samokres prerahlo zataknen za pasom. Poznal sem ga, pa še dobro. Pogumen dečko je bil. Do poslednjega trenutka... še trenil ni, ko...«

»Prosim vas, nikar več o njem ne pripovedujte! Rajši me poljubite, strastno... še bolj... še, še... da bom pozabila!«

Poljubljal jo je in ji šepetal:

»Ob šestih se pripeljem v Joigny. Imam še nekaj opravkov, ti boš šla pa medtem k Petru, in potem, recimo ob devetih, pa pridji k meni v hotel. Prav? Pogovoriva se zastran povratka.«

»Pridem!«

V gneči na postaji jo je za hip izgubil iz oči; toda ona je čakala ko ubogljiv otrok in še mar ji ni bilo, da bi skušala zbežati. Gledala je, kako je s svojima »služabnikoma« nadziral razkladanje prtljage. Šmentano dragocene stvari so morale biti v kovčgih, zakaj železničarji so jih dvigali in polagali na voz ko zaboje z jajci.

Oba »služabnika« sta bila širokopleča in rdeča v obraz ko dva mesarska pomočnika. Videle se je, da jima oklepa obleka jekleno mišičevje.

Gospod v črnem se je počasi približal čakajoči dami. Njeno potrpežljivo čakanje ga je skorajda ganilo.

Potem sta šla v mesto. Pokazal ji je hotel, kjer bo stanoval.

Kasno, ko je že vse spalo in so ceste že izumrle, je prišla vsa objokana.

»Niso me pustili k njemu, ti prekleti psi. Toda jutri, na vse zgodaj mu moram še reči par dobrih besed.«

Pozneje je pa rekla:

»Prosim, jutri zjutraj moram prav zgodaj od tod, za Petra, za svojega Petra.«

»To je kakor nalašč, zakaj tudi jaz imam jutri na vse zgodaj opravke!«

»Saj še vašega... vašega imena ne vem?«

»Jacques mi je ime!«

»Poljubi me, Jacques!«

Svitilo se je... megla, gosta megla je ležala nad Joignyjem.

Dama je odšla iz hotela in odhitela na glavni trg. Po ulicah so se trle množice in iz sredine trga, ki so jo stražniki komaj očistili radovednih zijal, je bilo čuti žvenketanje orožja in povelja vojaštva.

Nasa dama je staknila dober prostor ob vodnjaku in iz oči so ji tekale solze v potokih. Čisto podzavestno je premišljevala:

»Moj Bog, moj Bog! Torej bodo Petru res odsekali glavo? Preteto smolo imam s svojimi ljubčki. Najprej vikont, zdaj pa še Peter!«

Potlej je mislila na svojega novega prijatelja in njene misli so se strnile v molitev:

»Kajnega, ljubi Bog, tega mi ne boš vzel. Nikar mi še Jacquesa ne pošlji pod giljotino! Gotovo, prav gotovo je dober človek, ki nikomur še lasu ne skrivi. In kako imeniten gospod je! Kako je njegov suknjič gospodski, njegov cilindar, njegove črne usnjate rokavice...«

Dalje na 5. str. pod črto

Ob smrti velikega moža

Od mornariča do indijskega podkralja

Povest o sinu neznanega trgovca, ki je zbežal čez morje in se preživljal kot biljeter v argentinškem gledališču, dokler ga niso odgnali nazaj v domovino — da je postal najslavnejši angleški advokat, poslanec, minister, izredni poslanik in prvi za kraljem: indijski podkralj

Takšne velikane ustvarja angleška demokracija!

u. k. London, januarja

Ni ga tako razgibanega in napelega filma kakor življenjski mož, ki je le dni kot marki Reading (izg. reding) za zmerom zatislil svoje oči. Kot plebejski Rufus Isaacs je prišel na ta svet, in ko je umrl, ne bi bil niti sam mogel naštetih vseh plemiških naslovov, odlikovanj in odgovornostnih mest, ki mu jih je podelila hvaležna domovina. Od baroneta do earla (grofa), preko attorney-general (najvišjega državnega pravdnika) in najvišjega lordskega sodnika do britanskega visokega komisarja v USA in zunanjega ministra je šla njegova struna pot navzgor, dokler mu ni kralj podelil največje časti, ki jo more ukazati Anglež: postal je indijski podkralj, prvi za angleškim kraljem — on, sin neznanega židovskega trgovca.

Viharna mladostna leta

Ko mu je bilo 14 let, ni več strpel v tesnem ozračju svojega doma in šole. Popihal jo je od staršev, v negotovost, v daljo svojih sanj, poln koprenja po pustolovščinah. Tako je Rufus Isaacs, bledolici in slabotni fantič, postal mornarič. Ko je dobil prvo mezdo, je bil trdno prepričan, da ima v rokah ključ do vseh dežel na svetu.

Romantična pustolovščina pa ni dolgo trajala. Dve leti po odhodu v svet se je Rufus Daniel Isaacs razočaran in pobit vrnil domov. Oče, trgovec z oranžami, ga je dal v gimnazijo. Mati se je vtepla v glavo, da bi se posvetil trgovini kakor njegov oče, a njegov mlajši brat naj bi postal jurist. O tem pa ni maral poznejši indijski podkralj niti slišati. Da ne bi bil denarno odvisen od svojih staršev, je brez njihove vednosti obrnil šoli hrbet in stopil v službo k nekemu borznemu spekulantu v Londonu. Tam je vse začel, kar je imel. S težkim srenem je oče poplačal njegove dolge, samo da je pustil to po njegovem mnenju nečestno službo.

Ko se je mladi Isaacs v drugo vrnil domov, se je začel učiti boksanja. Starši so ga nekaj časa pustili pri miru, mened, da se bo spameleoval; ko pa tudi to ni zaleglo, so ga sklenili poslati na potovanje okoli sveta, že zato, da se paglavca za nekaj časa odkrižajo.

Toda to potovanje po svetu mu ni nič kaj dišalo. V Rio-de-Janeiru je bilo prvo, kar je storil, da je pobegnil z ladje. Da se preživi, je šel za biljeterja v neko tamkajšnje gledališče — dokler ga niso izsledile konzularne oblasti in ga po odgonu poslale nazaj v domovino.

Hočeš nočeš se je moral zdaj vživeti v poklic svojega očeta. Delal je nekaj časa v njegovi trgovini, potem je šel za nekaj časa kot zastopnik očeve trdnice v Hamburgu in Magdeburgu — a s srečo pri tem poslu ni bil. Po vrnitvi v London se je za trdno odločil, da pojde v kolonijo; da ni vnovič obrnil staršem hrbet, je kričeval nazaj: oče mu je namreč pisal, da mu je mati nevarno obolela.

To je bilo leta 1884; mladi Rufus je imel takrat 24 let. Na obupno prigo-varjanje svojih roditeljev se je vendarle dal prepričati in se je lotil študija prava.

Tri leta nato je bil advokat.

Tedaj so se odprla težka vrata jetnišnice; v sivem jutrnjem somraku so se premikale nerazločne postave. Nenadoma se je prikazal voščen, smrtno bled obraz na golem belem vratu.

Pramen vzhajajočega solca je objel bleščeče jeklo strahotnega stroja. Obsojenec je zavpil, nečloveško in hripavo. Za njim sta stopala dva moža v njim oblekah, surovih in rdečih lic kakor dva mesarska pomočnika, in suvala obsojenca predse.

Še en obupen krik, kratko povleje, zamolkel udar. Množica je zaihtela... Konec...

Mala dama je odrevenela.

Kravo Petrovo glavo, glavo njenega ljubčka je pokazal radovednim zijaalom — neki gospod v črnem.

Gospod v črnem je bil — Jacques, njen novi prijatelj. Mojster Jacques — krivnik.

Potem se je sesedla in se blazno zagrohotala... smejala se je, še in še se je smejala... dokler je niso odpeljali v blaznico... (r. l.)

Začetek blesteče kariere

Pravijo, da se ni novo pečeni odvetnik prva leta nič kaj navduševal za svoj poklic; baje je več časa prebil v krčmi in na zabavah kakor v pisarni. Njegovi sovražniki so celo trdili, da je bil pravcat pijanec in ponočnjak najhujše vrste.

Toda kaj kmalu se je pokazalo, da je bil mladi odvetnik daleč naokrog najboljši pravni zagovornik v še tako zapletenih finančnih zadevah. Njegova praksa je rasla od dne do dne; že čez par let je zaslužil 1500 funtov (360.000 Din) na mesec in še več.

Njegova bistrost, prisebnost in govorniški dar so mu utrlj pot za blestečo kariero. Da si napravi ime, je v začetku najrajši zagovarjal siromake, ki si niso mogli privoščiti odvetnika. Sadjarji v Covent-Gardnu so ga

moči, je lord ponovno dokazal svoje diplomatske sposobnosti. Pustil je Gandhija tako dolgo pri miru, dokler ni očitno prekršil zakonov. Šele tedaj je dal revolucionarja aretirati.

Kakor je Reading na Angleškem veljal za pravičnega sodnika, tako se je izkazal tudi v Indiji. Vseeno mu je bilo, ali stoji pred njim preprost Indijec ali vsemogočni maharadža. To najbolje dokazuje afera indijskega maharadža. Ta knez, eden izmed najmogočnejših indijskih vladarjev, je umoril nekega trgovca. Zato je Reading zahteval, da mora odstopiti, in rad ali nerad se mu je moral maharadža pokoriti.

Leta 1926. se je lord Reading vrnil iz Indije. V Londonu ga je čakala nepregledna množica ljudi in ga pozdravljala ko narodnega junaka.

71letni markí vzame svojo tajnico za ženo

Lord Reading je bil eden izmed najslavnejših in najpomembnejših podkraljev, kar jih je do danes vladalo v imenu angleškega kralja in indijskega cesarja v največji državi britanskega imperija. Za njegove zasluge se mu je kralj tudi oddolžil. Povzdignil ga je v markija. Rufus Daniel Isaacs je bil prvi in edini Žid, ki je kdaj vladal v Indiji.

Se enkrat je 70 letnik prevzel odlično in odgovorno službo. To je bilo avgusta 1931, ko je stopil v Macondalovo predvolilno vlado in postal zunanji minister. Par tednov po volitvah je pa odstopil.

Tik preden je prevzel vodstvo zunanjega urada, se je tedanji 71 letnik oženil s svojo zasebno tajnico. Takrat v Londonu ni bilo večje senzacije od te poroke. Njegova prva žena je bila veleugledna dama in tudi toli mlajša druga žena, njegova najintimnejša sodelavka, si je hitro pridobila spoštovanje in simpatije med londonskimi odličniki in celo na dvoru.

Z markijem Readingom je Anglija izgubila enega svojih največjih mož in največjih značnejev.

Hiša usode

u. e. Marseille, jan.

V neki tukajšnji večnadrstropni stanovanjski hiši se je v eni sami uri pripetila cela vrsta žalostnih in veselih dogodkov.

V visokem pritličju je slavil star zakonski par zlato poroko. Med slavnostno pojedino je jubilanta zadela kap.

V prvem nadstropju je neki mladenič dobil brzojavno sporočilo, da je čisto nepričakovano podedoval več milijonov.

V sosednjem stanovanju v istem nadstropju se je ob isti uri neka siromašna vdova iz obupa zastrupila.

Nad samomorilkinim stanovanjem je neka mlada mati rodila dvojčka.

In naposled je v podstrešni sobici neki uradnik zblaznel, ko je dobil sporočilo, da so ga reducirali.

plačevali z jabolki, kramarji v Sohu z dišavami. Njegov rezki dovip je kmalu zaslovel daleč na okoli. K njemu so začeli hoditi odlični klienti in ni dolgo trajalo, ko je postal najslavnejši odvetnik v prestolnici.

Priznanje za priznanjem

Leta 1904, v starosti 44 let, je Rufus Isaacs kandidiral v okrožju Readingu na liberalni listi in zmagal. Toda kot parlamentarec prve čase ni imel tišega samozavestnega nastopa kakor kot advokat; bil je plah in nervozen. A to ga je minilo, ko se je malo vživel v novo okolje; njegovi govori so kmalu postali prava nasloda za poslance in javnost.

Z vstopom v parlamentarno življenje se je začela tudi njegova pravniška kariera. Kralja je bil povzdignil v plemiški stan in ga imenoval za vrhovnega lordskega sodnika. Kot baron Reading of Erleigh — po okrožju, ki ga je prvo izvolilo v spodnjo zbornico — je prišel nekdanji Rufus Isaacs v gornji dom.

To novo dobo svojega življenja, grandseigneurstva in aristokratske, je baron Reading uvedel z več senzacionalnimi procesi, ki jim je predsedoval. Kot najvišji sodnik je odredil revizijo skoraj vseh procesov, ki jih je dobil v presojo, omilil je sodbu nižjih instanc in se zapisal globoko v srce preprostemu ljudstvu: kot človekoljubnega in pravičnega sodnika ga je vse častilo in ljubilo.

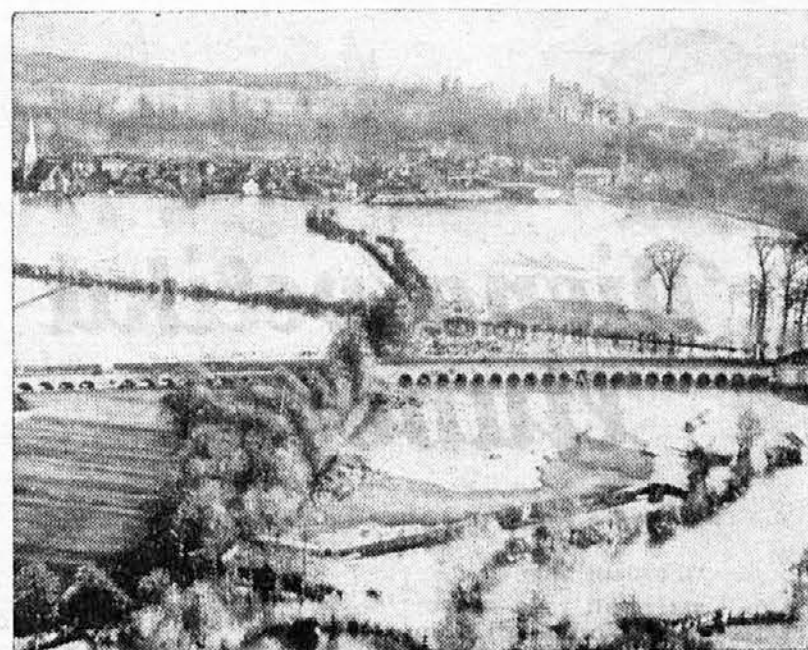
Reading proti Gandhiju

Med vojno ga je vlada poslala kot izrednega poslanika v Ameriko, da najame v Newyorku posojilo. Njegovo poslanstvo je kronal popoln uspeh. Ko se je vrnil v domovino, so ga v Londonu navdušeno sprejeli. London je vedel, zakaj ga slavi; njegovo poslanstvo v Združenih državah je bilo silno težavno in koledrivo; če ne bi bil uspel, kdo ve, kako bi se bila vojna končala!

Njegovo diplomatsko delovanje v Ameriki je lorda Readinga tako proslavilo, da so mu kmalu po vojni ponudili najuglednejše mesto, ki z njimi razpolaga britanski imperij: mesto indijskega podkralja. Vedeli morate, da ima podkralj Indije pod seboj 325 milijonov ljudi! Kakor že tolikokrat prej so morali Readingu tudi to polvalone vsiliti veleugledno mesto. Šele po dolgem obotavljanju se je dal naposled prepričati in se je odpeljal v Delhi, svojo novo prestolnico.

Kočinjo je bilo takrat, biti indijski podkralj. Bila je doba Gandhijevega bojkota zoper Anglijo. Bila je doba neprestanih uporov in pobun. Ko je lord Reading sprejemal waleškega princa pri njegovem obisku v Indiji, je doživljal najvzmetiljivejše dni svojega življenja. Nasledniku angleškega prestola so neprestano grozili atentati in Reading je bil osebno odgovoren zanj.

Kot nasprotnik mahatme Gandhija, ki je stal takrat na vrhuncu svoje

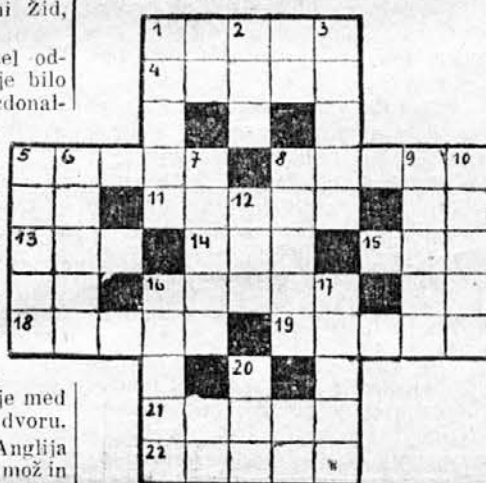
Pogled na Temzo ob povodnji

Zaradi neprestanega deževja je Temza silno narasla. Na kilometre in kilometre daleč so kraji ob reki pod vodo. Na sliki: Pogled na okolico windsorskega gradu in na poplavljeni šolo v Etonu. V ozadju windsorski grad.

Križanka

POMEN BESED

Vodoravno: 1. drag kamen, 4. vonj, 5. gusar, 8. hobolnica, 11. utrjen kraj za turških vpadov, 13. strelna orožje, 14. duhovnik (srbohrv.), 15. 1. os. edn. gl. »biti«, 16. pristanišče za Atene, 18. časovni veznik, 19. poljedelec, 21. moško ime, 22. italijanski kolonijski vojak.

Navpično: 1. mesto v fre. Maroku, 2. gora pri Poljčanah, 3. zdravniški pregled rekrutov, 5. rečica, 6. sveta podoba, 7. žival ameriških in azijskih tropskih gozdov, 8. dišava, 9. žensko ime, 10. azijsko visočje, 12. iglavce, 16. mediteransko-tropsko drevo, 17. gozdno drevo, 20. jadranski otok.

Številnica

1	...	1	2	3	4	3
2	...	2	5	1	3	2
3	...	5	6	3	7	1
4	...	8	9	2	3	10
5	...	9	2	11	5	12
6	...	7	3	4	3	1
7	...	13	3	4	9	7
8	...	11	2	3	4	3
9	...	9	6	7	3	15
10	...	12	16	2	9	15
11	...	16	17	16	6	9
12	...	1	3	7	9	15
13	...	7	9	11	16	17
14	...	9	13	11	16	2
15	...	11	5	10	2	3

- reka v Jugoslaviji,
 - si služi kruh pod zemljo,
 - angleška kolonija v vzh. Afriki,
 - afriška žival,
 - mesto v Sibiriji,
 - običaj,
 - pritok Save,
 - domača žival,
 - moško ime,
 - tare lan,
 - žalostinka,
 - žensko ime,
 - element,
 - pritok Donave v Bolgariji,
 - skupina oaz v Libiji.
- V prvi vrsti navzdol čitaš znano ime.

Rešitev križanke

iz 52. štev. lanskega letnika

Vodoravno: 1. Maribor, 7. Mosor, 9. klop, 11. Java, 13. Ren, 14. Nil, 15. dan, 17. Grm, 18. Iran, 20. orao, 21. Daksa, 22. naslada.

Navpično: 2. Amon, 3. rop, 4. boj, 5. Oran, 6. Skradin, 8. Salomon, 10. legar, 12. vidra, 16. nada, 17. grad, 19. nas, 20. osa.

Kaj se ženskam ne poda?

(Dopis)

»Sem rekla... je rekla...«
To je najgrša razvada našega ženskega sveta. Ne vem, ali sem kdaj srečala v življenju žensko, ki ne bi koga obrekovala. Popisuje vam napake svojih znank, kakor če bi bila sama docela brez njih. Celo take stvari vam pove, ki jih ji je pripovedovala prijateljica o sebi. A ne govori samo o drugih ženskah, tudi svoje lastno življenje razgalja pred vami. Včasih se mi zdi, da meščani drug drugega tako dobro poznajo, da vsakdo ve, kaj počno pri sosedu. Pripoveduje vam ženska intimne stvari svoji prijateljici in jo prosi, da tega za božji čas nikomur ne pove; ko ji da »častno besedo«, da bo molčala, se pa spravi še z večjo korajžjo nad ljudi in jih kar do kosti obere.

Spet druga pripoveduje sosedu, v kakšnem razmerju živi s svojim možem. Se več: pove celo to, ali je njen mož hladen ali temperamenten, strasten ali ravnodušen.

Pogovor nanese tudi na dom: kakšne so postelje, umivalniki, kaj vse ima v spalnici. Tako se torej razgalja družine — in vse to prihaja iz ženskih ust.

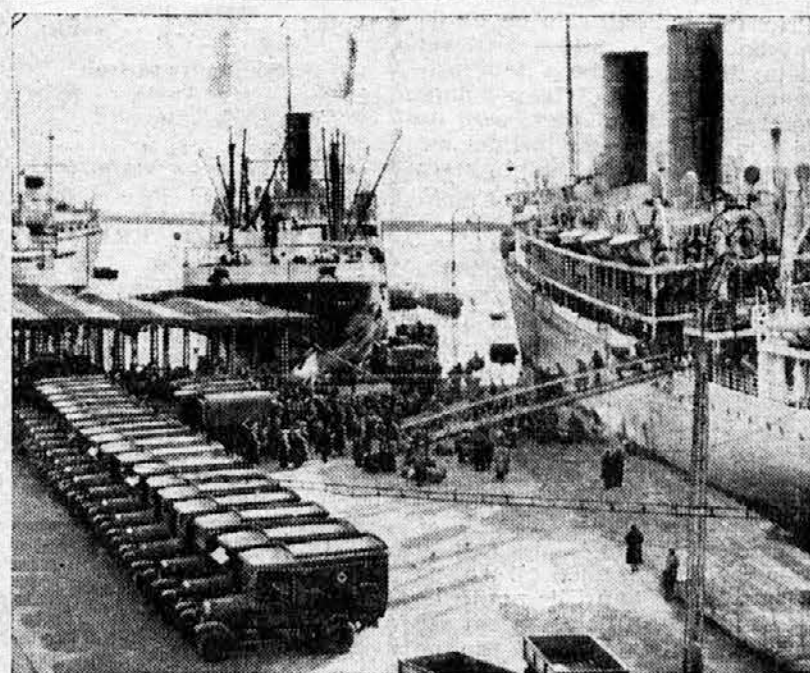
Prava žena ne bo nikoli raznašala svojih intimnosti v svet in jih zaupala tujcem. Ne, pravi ženi bo vse to sveto, saj izgubi drugače družinsko življenje vsa svojo lepoto in veličastnost. (p. e.)

Vsaka
ASPIRIN
TABLETA

nosi Bayer-jev križ kot garancijo za pristnost. Proti vsem bolečinam in prehladu

ASPIRIN

Oglaš je registr. pod S. Br. 6704 od 1. III. 1936

Zalosten povratak v domovino

Prihod parnika s transportom ranjencev iz abesinske vojne v napolijsko pristanišče. Cela vrsta sanitetnih avtomobilov že čaka, da odpeljeje ranjence v bolnišnice.

Njena velika ljubezen

PO FRANCOŠČINI PRIREDIL B. P.

13. nadaljevanje

»Vesli sta rezali vodo in moj tovariš je ponosno krmari svojo ladjo vse dalje in dalje od brega, tja, kjer so na vodi plesali tisoči in tisoči biserov, utrinjajočih se v žarkih poletnega solca. Moje nedolžno veselje ga je navdajalo z otroškim ponosom; čutil se je viteza, ki mu je dolžnost zabavati in varovati svojo damo.

»In kaj se je zdajci zgodilo?« Ali sem se preveč nagnila čez rob čolna, da utrgam vodno rastlino? Ali sem hotela ujeti pisanega metuljčka, ki se je upal približati vodi? Ali se je čolnič prevagal?

»Mojim mladim možganom se je vtisnil v spomin samo občutek nenadne mrzlosti, ki me je zdajci stresla po vsem životu.

»Krilila sem z rokami... otepala sem okoli sebe... za prsi me je stiskalo od pomanjkanja zraka... Takrat me je zgrabila čvrsta roka... potegnila me je k sebi... V ušesih mi je brnelo... in nato se je ves svet okoli mene pogreznil v temo...

»In potem sem se zagledala na bregu, zleknjena na mehki travi, in solnce me je blagodejno oblikovalo s svojo toploto. Čez me se je pa sklanjal moj vitez. Oba sva bila premočena do kože.

»Moj tovariš me je klical in tresel. Se zdaj pomnim, kako je ihtel, ko se nisem imela toliko moči, da bi se odzvala njegovim klicem. A ko sem odprla oči, ko sem mu ovila roke okoli vratu, in je videl, da sem res še živa, je udaril od veselja v brezumen smeh.

»In potem sva vsa v strahu stekla proti gradu. To se pravi, tkeel je on, mene je pa vlekel s seboj, ne, nesel me je, dokler naju niso opazili domači in me med prestrašenimi kiki spravili v posteljo.

»Takrat šele sem vedela, da sem padla v vodo in da bi bila utonila, če ne bi bil neustrašni otrok tvegati svoje lastno življenje, samo da me reši...«

Tišina je zavladala v sobi, ko sem končala pripovedovanje. Davni doživljaj me je bil tako prevzel, da sem popolnoma pozabila na moža, ki je poslušal mojo povest.

Lahno pokašljevanje me je zdramilo iz mojih misli.

Winterton si je bil podprl glavo z roko in se naslonil s komolcem na naslonilo stola. Zdelo se mi je, da me opazuje, toda za gotovo nisem mogla presoditi, ker je bil njegov obraz v temi.

»Nemara mi ne verjamete?« sem vprašala. »In vendar, če ste tega mladega Angleža poznali, boste morali priznati, da je bil sposoben tvegati življenje za tisto, ki mu je bila tovarišica pri igri... Sicer pa mislim, da strašnega prizora tudi sam ni pozabil; gotovo vam je kdaj o njem pripovedoval.«

»Ne spomnim se, da bi bil kdaj omenil to dogodivščino,« je mrzlo odgovoril moj mož.

»Če drugega ne, ste se pa gotovo kdaj z njim igrali in morate že vedeti, kako živ in neugnan dečko je bil. Spomnim se, da se je včasih vrgel na travo in se valjal po zemlji — od same togote, ker mu v svoji ženski trmi nisem marala dati prav.

»Spomnim se tudi, kako me je včasih peljal na 'promenado' po parku — jahajočo na oslu! Toda njegovemu neugnanemu značaju ni baš prišlo, da je moral tako pohlevno voditi dolgošca na sprehod. In iz tega se je rodil

moj drugi veliki doživljaj, skoraj prav tako nevaren kot prvi.

»Želim, da mi še to istorijo poveste,« je menil moj mož. Očividno mi je hotel dokazati, da me potrpežljivo posluša.

»Zakaj ne! Moj tovariš se je najbrže s časom naveličal teh sprehodov z oslom in tako jo je lepega dne primahal kar na konju... da, na majhnem konjčcu, in kako ponosno je sedel na njem! Prepričana sem bila, da je bil njegov. Bala sem se in nisem marala nanj; tedaj me je pa meni nič tebi nič kar posadil na konja in me privezal nanj.

»Kako je to napravil? Sama ne vem; le to vem, da sem sedela na konju. Se danes čutim motvoz okoli nog.

»Jerala se bova Indijance,« je odredil. Tebe sem ugrabil sovražnemu plemenu, da mi boš za talko.

»To rekši se je še sam zavijtel na konja, tako da me je imel pred seboj, počez na sedlu, in se zmagovalno spustil s konjem v dir. Zraven je pa rjovel kakor pravi Indijanec, tako da se je žival splašila in zdirjala ko iz uma čez travnik. Ljudje so vsi v strahu tekli za nama in z vpitjem skušali konja ustaviti.

»In zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Neprevidni jezdec je odletel iz sedla: na prvem ovinku v parku se je zavalil v travo, mene so pa samo čvrste vezi, ki sem bila z njimi privezana na konja, rešile, drugače ne vem, če bi bila danes še pri življenju. Bolj mrtvo ko živo od strahu in bolečin me je konj naposled pripeljal kar sam od sebe pred hlev in tam so me domači srečno razvezali in me rešili iz nevarnega položaja.

Po tej pustolovščini sem morala dalje časa ostati v postelji. Vse kosti so me bolele, toda vlcu temu sem neprestano prošila, naj mi pripeljejo mojega mučitelja.

»Danes vem, da sem si zato tako goreče želela svojega mladega tovariša kraj svoje postelje, da mu bom lahko potožila svoje gorje in se zjočala v njegovem objemu, očita mu, kaj je storil z menoj; s pravo žensko rafiniranostjo sem namreč vso krivdo valila nanj.«

»A on?« je iznenada vprašal Artur Winterton. »Ali ste se mu smilili, ko vas je videl?«

Zasmejala sem se: »Tolažil me je na svoj način, v dobri veri, da mi bo ustregel. Pripravljen je bil celo na to, da mi bo nesreča pustila sledove; dejal je, da me bo v tem primeru vzel za ženo! In popolnoma resno je dodal, da to zanj ne bi bilo prijetno, ker bi imel vse življenje na grbi bolno ženo, medtem ko bi jaz dobila z njim lepega in zastavnega moža!

»Tako me je vselej tolažil, kadar sem mu tožila o bolečinah. Zdi se mi, da sem mu nazadnje res verjela in da sem si celo želela hrelosti, tako blesteče privede mi je naslikal o življenju, ki bi ga imela z njim.«

»In pozneje?« je vprašal moj mož. »Ali ste še kdaj srečali malega razposajenca?«

»Ne, nikoli več! Moji starši so se bržkone zbal, da mi ne bi še katere zaigral, in tako sem morala oditi z gradu... ali so pa njegovi starši prišli ponj, ne vem... Od tistih dob se nisva več srečala. Danes je prvič, da po dolgih letih obujam spomin nanj. In hvaležna sem naključju, da mi je dalo priložnost vsaj malo razvozlati uganko, ki jo nosim že tako dolgo s seboj. Vi

ga gotovo poznate; kaj se je z njim zgodilo?«

Artur Winterton ni koj odgovoril.

»Ali bi mi vsaj njegovo ime lahko povedali?« sem silila.

Moj mož se zmerom ni odgovoril. Čez nekaj časa je pa zamisljeno dejal:

»Tudi jaz sem se z njim igral... Kakšnih dvanajst let mi je bilo, ko sva se srečala neko poletje ob morju. Klicali smo ga Dick. Kakšno je bilo njegovo pravo ime sem že pozabil... morda ga sploh nikoli nisem vedel.«

»Ali vam je znano, kaj se je z njim zgodilo?«

»Neki tovariš mi je povedal, da se je Dick kmalu potem, ko sva se ločila, ponesrečil in umrl.«

»Umrl!« sem zajecjela in vsa kri mi je izginila z obraza.

»Umrl!« Grenko razočaranje mi je leglo v dušo.

Ali mora res slehernemu še tako nedolžnemu veselju slediti žalost? Pravkar sem še vsa vesela obujala spomine na svojega otroškega tovariša in se vdajala upu, da ga bom še kdaj videla — tedaj pa pride kratka in mrzla vest, da ga ni več, da ga je pobrala neizprosna morilka!

»Da, na žalost je mrtev,« je malomarno ponovil moj mož. »Po takih letih mislim, vam ta novica ne bo šla preveč do živega.«

»In vendar me je globoko zadel,« sem odgovorila z zadržanim glasom.

Pobesila sem glavo, vsa strta od toli krutega razočaranja. Solze so se mi vdrle po licu.

»Nikarite,« se je hotel pošaliti Artur Winterton. »Kje so že tisti časi!«

»Ko sem pa tako sama in zapuščena na svetu!« sem zaihtela. »Vsi tisti, ki so mi bili dragi in so me ljubili, leže pod zemljo... Ostal mi je le še spomin na tega otroka... Sladko mi je bilo ob misli, da še živi, da neke raste in da mi ga bo nekega dne naključje pripeljalo na pot.«

»Saj vas ne bi spoznal!«

»O, vem! Morda mu ne bi bil ostal niti spomin na poslušno dekletce, ki se je uklonilo sleherni njegovi želji. A vendar, še sama misel, da je še živ, bi mi bila v uteho. Tisti dnevi, ki sem jih preživela z njim, so med najlepšimi, kar jih pomnim. Tako malo solnce sem užila v življenju... Kadar sem se zasanjala, je bila vselej njegova podoba v središču mojih sanj o lepši bodočnosti...«

Moja ožnost je šla Arturju Wintertonu do živega. Vstal je, stopil k meni in malone surovo zaprl album.

»Pustite te spomine!« je dejal skoraj osorno. »Človek živi v sedanjosti in ne v preteklosti. Dovolj bogati in čedni ste, da si lahko poiščete drugo znanje in navežete drugo prijateljstvo.« Nisem odgovorila.

Kini prinašajo

SOKOLSKI DOM ŠISKA
telefon 33-87

predvaja v petek 10. t. m. ob 20. uri
in v nedeljo 12. t. m. ob 11. uri dop.

GRESNA NOČ

Dne 11., 12. in 13. t. m. predvaja film

»GROF MONTE-CRISTO«

ki je prirejen po Dumasovem romanu. — V glavni vlogi: Elissa Landi in Robert Donat

Dne 14., 15. in 16. t. m. film

»NJEVOVA VISOKOST POSTRESEK«

V glavni vlogi: Weiss Fredl

KINO TALJA KRANJ

predvaja v soboto 11. t. m. ob 20.30 uri in v nedeljo 12. t. m. ob 16., 18. in 20.30 uri

poznano Straussovo veleopere

»ROZE Z JUCA«

V glavni vlogi: Gretl Theimer in Paul Hörbiger

ZVOČNI KINO SEVNICA

predvaja dne 11. in 12. t. m. veliki vohunski film

»OPERATOR 13«

z običajnimi dodatki

ZVOČNI RADIO JESENICE

tel. št. 10

predvaja v petek, dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer, v soboto, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 12. t. m. ob 8. uri pop. in 8. uri zvečer nad vse zanimiv sovjetsko-ruski film

»JUNAKI ARKTIKA CELJUSKIN«

Dodatki: domač kult. film, risan film

»Prešmetani ropot« in najnovejši Paramountov zvočni tednik

Kako naj bi me bil razumel, on, slavljani pisatelj in bogataš, ki se mu vsi klanjajo!

»Navežem naj drugo prijateljstvo! Poiščem naj si drugo znanje!«

O, kolikšna ironija je bila v teh besedah!

Moj mož si je lahko vsak dan poiskal novih prijateljev v tropi občudovalcev, ki jih je njegova slava kakor magnet privlačevala k sebi. A jaz? Jaz, ki sem tedne in mesece v obupu životarila, sama samcata, zapuščena od vseh!

Tudi jaz sem vstala, odločena, da se poslovim. Tedaj sem pa začutila njegovo roko na svoji rami. Morala sem se obrniti in mu pogledati v obraz.

Njegove oči so se prodirljivo uprle v moje, kakor da bi mi hotele videti v dušo.

»Ne bodite tako žalostni,« je tiho dejal in toplo, kakor še nisem slišala iz njegovih ust. »Življenje je časih vredno, da ga živimo... Verjemite mi, Renata, niste tako sami, kakor mislite...«

Takrat mi je prvič rekel »Renata«. Od osuplosti nisem našla besed.

Toda on mi ni dal, da bi se zavedela od presenečenja. Široko je odprl vrata iz knjižnice in mi ponudil roko:

»Lahko noč in dobro spite noč, ter nikar več ne mislite na te reči!«

Počasi sem odšla v svojo sobo, še zmerom vsa zmedena od tolikih misli, ki so se mi podile po glavi.

16

Incident v cerkvi

Navadila sem se bila, da sem šla vsako jutro ob osmih k maši v cerkev našega okraja. Šla sem sama in peš; tako sem združila s cerkveno pobožnostjo še prijeten jutrnji sprehod.

Moj mož me ni nikoli vprašal, kam grem tako zgodaj, sama mu pa tudi nisem nikoli imela priložnosti govoriti o tem.

Zato me tudi ni začudilo, ko sem nekega dne opazila v cerkvi starega Johna; mislila sem, da je srečanje zgolj slučajno. Toda od tistih dob sem ga redno videvala vsako jutri pri maši; iz tega sem sklepal, da je moral dobiti tak ukaz od mojega moža in gospodarja.

To zalezovanje me je užalilo. Artur Winterton se mi pač ni zdel poklican, da bi me sumničil, on, ki se je brez sramu razkazoval v javnih lokalih z gledališko igralko.

Takšne misli so zbudile v meni bojaželnost. Sama ne vem kdaj sem se zalotila pri želji, da bi tudi jaz doživela kakšno dogodivščino. Hotela sem dokazati svojemu možu, da imam prav tako kakor on pravico po mili volji izrabiti svojo svobodo.

Sam vrag je moral uslišati mojo željo, zakaj še tisti dan ko sem se je zavedela, so mi oči obstale na mojem sosedu, zelo izbrano oblečenem gospodu kakih tridesetih let, ki sem ga skoraj vsako jutro videla v cerkvi.

Njegov obraz mi je bil znan na oko — kakor so mi bili znani obrazi vseh vernikov, ki sem jih dan za dnem srečavala na tem svetem kraju. Nobeden izmed njih ni zbudil v meni posebne pozornosti; tudi moj sosed, ko že o njem govorim, me ni z ničimer opozoril nase.

In glej: komaj sem tisto jutro dvignila oči k njemu, ko sem se srečala z njegovim pogledom: dvojica črnih oči se je strmo zagledala v moje.

To je bilo zame tako novo, da mi je kri udarila v obraz. Da prikrijem zadržgo sem se zatočila v svoj molitvenik — toda misli so mi nehote venomer uhajale k neznancu.

Ko sem odhajala iz cerkve, sem ga zagledala pri škropilniku. Videč, da se obotavljam, mi je sam ponudil na koncih prstov blagoslovljene vode.

Lahno sem nagnila glavo v zahvalo. In nato sem čudno hlastno odhitela domov.

Ta prizor se je ponovil jutro za jutrom.

Med službo božjo sem slutila tujca za seboj. Včasih je stal tako blizu, da sem čutila njegov vroči dih na tilniku, tako da so mi misli nehote uhajale od sve-tega opravila.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike, zapustnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

In tako mi je vsak dan vljudo ponudil blagoslovljene vode iz škropilnika in vselej so se njegove oči čudno toplo uprle v moje.

Neko jutro me je neznanec celo ogovoril. Njegova drznost me je tako osupila, da sem nehote obstala.

»Danes so lepo peli...« Govoril je francoski!

Glas materinščine, ki sem jo v Londonu tako redko slišala, me je toli blagodejno presenetil, da sem se nehote nasmehnila in ga vprašala:

»Gospod je Francoz?«

»Da, madame... In vi ste Francozinja, ne?«

»Kdo vam je to povedal?« sem osupnila.

Odgovoril mi je tako spoštljivo, da sem celo pozabila, da se mi sploh ni bil predstavljal.

»Vaš molitvenik je pisan v našem jeziku. To je bilo prvo, kar sem opazil, zakaj ni ga večjega veselja, kakor če človek sreča rojaka v tujini.«

»Da, ni ga večjega veselja!« sem mehansko ponovila.

Videč, da sem se pri cerkvenih vratih vsa v zadregi ustavila, ne vedoč, ali naj mu dovolim, da se mi pridruži, se je naglo poslovil.

»Oprostite, madame, da sem se vas predznili ogovoriti. Tako nepopisno sem si želel slišati po dolgem času domačo besedo, da se nisem mogel premagati in sem se vam približal... Dovolite, madame, da vam rečem zbogom.«

Globoko se je priklonil in odšel, jaz sem pa vsa zmedena strmela za njim.

Tisto jutro se mi je nebo zdelo bolj sinje ko druge dni. Na ulicah ni ležala tista mrzla sivkasta atmosfera, kakor sem je bila vajena ob tej uri. V žilah sem čutila čudno vročico; nekam lagoten je bil moj korak, ko sem se obrnila proti domu, in v duši mi je bilo vedro in solnčno.

Šele par metrov pred hišo sem se spomnila starega Johna.

Ozrla sem se in bežno pogledala po ljudeh.

Nekaj korakov za menoj je stopal John.

Škodoželjen usmev mi je preletel obraz.

Stari služabnik me je moral videti, ko sem pravkar govorila z onim neznancem.

Ta misel me je navdala z brezumno srečo.

O, kako sem bila vesela! Doživela sem dogodivščino! In moj mož bo kmalu izvedel, da znam tudi jaz izrabljati svojo svobodo.

Toda mojemu veselju so bile ure štele...

Počasi mi je mineval tisti dan. Lahko si mislite, kako sem bila razburjena, ko sem se drugo jutro odpravljala k maši.

Sama s seboj si nisem bila na čistem, kako naj se vedem nasproti svojemu sosedu iz cerkve. Če me bo vnovič ogovoril, mu pač ne bom imela vzroka ostati dolžna odgovora, dokler bo v svojem občevaranju tako spoštljiv in korekten.

Morda bom pri tej priliki tudi izvedela njegovo ime in poklic. Na zunaj mi je zbuja vtis zelo dobro vzgojenega moža, toda utegnil je biti popoln gentleman, a vendar ne član boljše družbe... naše družbe.

Mož, ki so ga bile od večerajšnjega dne polne moje misli, je bil že v cerkvi, ko sem jaz prišla.

Lahno je nagnil glavo v pozdrav; v cerkvi se ne spodobi, da bi se ceremonialno priklanjal. Hvaležna sem mu bila za to diskretnost, zakaj že od nekdaj me je žalilo, če so se ljudje v cerkvi obnašali in govorili, kakor da bi bili na trgu.

Po končani maši je neznanec počakal, da sem se prva obrnila

k izhodu. Tako sva bila oba v istem času pri vratih.

Pomočil je prste v blagoslovljeno vodo in že sem se hotela zahvaliti s smehljajem, ko je segla vmes neka druga roka in je s presekanom kretinjo ustavila njegovo gesto...

Tujec se je od presenečenja zdrznil, jaz sem pa vsa odrevenela zastrmela v Arturja Winterton, ki se je bil nenadoma pojavil zraven mene.

Moj mož je bil videti zelo miren, čeprav je bil blede njegov obraz. Mrzlo in oholo je meril tujca z očmi, da je le-ta nehote odstopil za korak.

Moža sta se sovražno spogledala. Potem je Artur Winterton odrinil vrata, se ustopil med neznanca in mene in mi napravil prostor.

»Izvolite, madame!«
Čeprav je bil ton njegovih besed skrajno vljuden, je zvenela tolikšna odločnost iz njih, da sem se mu zoper svojo voljo morala pokoriti.

Nagnila sem glavó tujcu v pozdrav in mirno odšla, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo, čeprav me je odločnost mojega moža navedla s čudno tesnobo.

Ali me ni mar zato poslal naprej, da bo laglje našel pretezo za prepričanje z neznancem?

Šele ko sem bila že zunaj, sem se upala ozreti nazaj.

Artur Winterton mi je sledil za petami; njegov obraz je bil še zmerom spačen od napetosti. Tudi tujec je zapustil cerkev; stopal je sicer z nebrzišnim korakom, a tako ponosno, da sem se izpraševala, ali se mi ni vse skup le sanjalo.

Naj sem se bila še tako hlastno ozrla nazaj, mojemu možu to ni ušlo.

Položil mi je roko na ramo. Toliko da nisem zavpila od bolečine, tako ostro so se mi njegovi prsti zasekali v meso.

»Pazite, Renata! Moja čast ne bi prenesla niti najmanjšega vašega prestopka!«

Skomignila sem z rameni in nisem nič odgovorila. Na jezik so mi silile ostre besede; morala sem se ugrizniti v ustnice, da jih ne bi izrekla kar tu, sredi ulice, kakor tisti majhni ljudje, ki se ne znajo obzdati in vprico vseh izdajo svoja čustva.

Nemo in leseno sva šla vso pot, oba zatopljeni v svoje viharne misli.

Doma sem se ravno hotela posloviti in oditi v svojo sobo, ko me je Winterton ustavil:

»Govoriti moram z vami, Renata. Pojdite z menoj!«

Smrt Josipa Podlipskega

V Osijeku je dne 30. decembra 1935 umrl po kratki in hudi bolezni ravnatelj Jugoslovanske d. d. Schicht-Lever in podpredsednik zveze tovarn mila kraljevine Jugoslavije, g. Josip Podlipsky. Pokojnik se je rodil l. 1875. v Hartmanicah, mali češkoslovaški vasi. Po končani osnovni šoli se je izobrazil in stopil v službo staroznane tvrdke Schicht.

S svojim delom in izredno zanesljivostjo si je pridobil zaupanje svojih predstojnikov in ti so mu zaupali ustanovitve Schichtove tovarne v Osijeku. Mož je klenil roke in nesebične požrtvovalnosti je iz majhne osišeke tovarne ustvaril veliko in moderno tovarno mila in družih kozmetičnih preparatov, tovarno, ki je danes dan prav gotovo največja v naši kraljevini.

Pokojni Podlipsky pa ni bil samo dober trgovec, odličen organizator in priljubljen predstojnik, temveč je tudi kot zasebnik užival velik ugled med Osiječani in v trgovskem svetu sploh. Bil je klen značaj.

Zemeljske ostanke zaslužnega moža so 3. januarja t. l. spremili množično, vili njegovi prijatelji in znanci in do malega vsi namočeni Jugoslovanske d. d. Schicht-Lever na osišeke postajo, odondaj ga je pa vlak odpeljal v njegovo domovino, da ga pokopljejo v češkoslovaški zemlji.

Ako Vam naš list ugaia,

ga pokažite svojim prijateljem in ga pošljite kot tiskovino svojim sorodnikom v Francijo, Nemčijo, Ameriko in drugam.

Lepota, zdravje, dom

Rubrika za mladi in manj mladi ženski svet

Zadnje mesece so vestne bralke našega lista pogrešale v »Družinskem tedniku« stalno rubriko o gospodinjskem, zdravju in modi. Res smo tej prepotrebni rubriki včasih preskopo odmerili prostor — a ne namenoma; obilica drugega gradiva ga je izpodrinila.

Zdaj, ob novem letu, uvajamo na novo naš ženski kotiček, le še v razširjeni in izpopolnjeni obliki in v zboljšani redakciji.

Na tej strani in pod gornjim naslovom bomo objavljali vse, kar utegne zanimati slovensko dekle, ženo in gospodinjico, vse kar bo s pridom služilo naši bralki. Zastopana bo kuhinja, zdravje, kozmetika, sobna telovadba, kratki praktični nasveti itd., itd. V posebno zadoščenje nam je pa, da se nam je posrečilo pridobiti za stalno dopisnico go. Ireno Conseillère, ugledno sodelavko pariških ženskih listov; pošiljala nam bo stalno vsak teden vsaj po en pripevek o vseh mogočih praktičnih rešitvah, ki zanimajo ženski svet.

Pariz je prestolnica ženske mode, mesto, ki slovi po okusu svojih vdiavalk. Parižanki je že narava vdahnila smisel za lepoto, telesno nego in takt; katera druga bi tedaj bolj znanla ženskam svetovati ko ona?

Upamo, da boste v njenih prispevkih tudi Vi, drage bralke, našle dosti dobrega in uporabnega in da Vam bo tudi ostalo gradivo te rubrike zanimivo in koristno.

Z željo, da bi Vas članki na tej strani še bolj priklenili na »Družinski tednik«, Vam izročamo našo prenovljeno rubriko in presojajo in porabo.

Angina pride iz nog

(t. p.) V sedanjem muhastem vremenu morate posebno paziti na vrat; drugače se kaj lahko zgodi, da boste na lepem obležali s 40° vročine.

Prva zapoved je: varujte se mraza, a ne z volno in krzni. Baš nasprotno: če se boste navadili, da se boste v mrzlem letnem času zavijali na vse pretege, boste postali občutljivi za najmanjši mraz, za najnedolžnejši prepih.

Mraz morate sami preganjati, ne vaša obleka; gledati morate, da pospešite obtok krvi. To dosežete s sobnimi vajami doma, zunaj pa s hitro hojo.

Pazite predvsem, da ne boste imeli mrzlih nog! Če je vaš poklic tak, da se morate mnogo gibati na prostem, ali pa pri miru sedeti v slabo zakurjenem prostoru, pustite ob strani vso kaketnost in modne norosti, ter si rajši obujte volnene nogavice in zadosti velike čevlje.

Zakaj če je noga stisnjena v premajhne čevlje, trpi od tega obtok krvi in si nog ne morete segreti.

Naj vam brez dolgega besedičenja povem: angino dobite največkrat iz nog.

Če so vam ti moji nasveti že prepozni in ste si jo že nakopali, pa poslušajte, kaj vam izkušnje svetujejo: postelja, počitek, toplota, lahka hrana, grgranje in mazanje.

Evo vam preprostega recepta za mazanje:

Vzemite tri dele glicerina in en del sveže jodove tinkture in si s to mešanico nekajkrat potegnite s čopičem po vratu.

Recept za grgranje:

V kozarec vroče vode spustite ščepec soli ali pa kanite vanjo sok ene citrone in grgrajte.

Tako si lahko odpravite navadno angino; če ste jo pa že kdaj prej imeli in se vam je ponovila, je neobhodno potrebno, da greste k specialistu.

Dr. X.

Pa vaš glas, madame?

g. p. a. Pariz

Veste, kaj jemlje tolikim našim znankam, najlepšim in najzalejšim, toliko miline? (Saj mi dovolite, da rabim rajši besedo »milina« ko sex-appeal.)

Njihov glas, to se pravi, predvsem način, kako govorijo. Ženska, ki prehitro govori, izgubi vso mikavnost — in koliko žensk prehitro govori! Ženska, ki začne deset stavkov, ne da bi le enega dogovorila, je ko vetrnica; in skoraj vsaka druga ženska ne dogovori začete stavka. Ženska, ki pri govorjenju pol besedi požre, zapravi mikavnost, skrivnost in milino tega, kar je hotela povedati; človek, ki jo posluša, ne najde pri ugibanju njenih neizgovorjenih misli prav nikakega šarma — verjemite mi, madame!

Ta malomarnost pri govorjenju je tem nerazumljivejša in tem ne-

odpušljivejša, ker se nikoli ni bil prijeten glas tako v čislj kakor danes. Prijetni glas, ki ga slišite v radiu in gramofonu, sicer za vas ne pride v poštev, ker najbrže ne računate s tem, da boste postali napovedovalka na radijski oddajni postaji ali kaj podobnega; zato pa tem gotoveje zdaj pa zdaj telefonirate. Povejte mi, gospa ali dekle: kakšne druge privlačnosti imate na telefonu, kakor čar svojega glasu?

Mimogrede: ali ste brali pred kakšnimi dvema mesecema o karnierah poštinih telefonistk v Londonu? Med vsemi londonskimi dekleti se zdalec največ poroči baš telefonistk. Ker so tako lepe? Verjemite mi, ne zato; večina izmed njih niso posebne lepote, navadne, povprečne smrtnice so, kakor katera izmed nas — le njihov glas, negovan, prijeten glas, kakor ga jim je služba izoblikovala: ta njihov organ jim je osvojil može.

Prijateljico imam, ni posebno luštna, toda v telefonu ima glas — o, kako poln je njegov zvok, kako zametno mehak, kako neudržljiv! Na plesu je Pepelčica; na telefonu je vila iz pravljice. In deklet se zaveda te svoje miline; to je njena edina kaketnost, z njo uklene vsakega moža.

Glejte: sebe vsakdo razume, a čudi se in užaljen je, če mu kdo reče: »Vas tako težko razumem.« Vsakdo misli, ko posluša svoj lastni glas skozi notranje tresljaje svojega grla, da bolj vibrira in da je mehkejši, kakor je v resnici.

Ali ste že kdaj poskusili posneti svoj glas na gramofonsko ploščo? Najbrže se ne. Povem vam, ne bi verjeli, da je to res vaš glas; in če bi vas le prepričali, da je, bi bili na smrt razočarani.

Pazite na svoj glas, madame! Gojite ga, vredno je.

Irene Conseillère.

Modra ženska pazi na lase

Ni težka reč ohraniti lase v dobrem stanju. Važno je le, da skrbiš na to troje:

1. na razkužitev,
2. na lasišče,
3. na lase same.

Prvo je, da paziš na razkužitev. V vsemestih je zrak poln prahu, dima in bacilov; zato mora meščanka trikrat do štirikrat pogosteje negovati lase kakor deželanka.

Najboljše je temeljito umiti glave z vročo vodo (33–40°), kakor pač kateri bolj prija. V ne preveliko količino vroče vode nadrobno dobroga mila, da se raztopi, nato pa vlij to milnico na zmočene lase.

Če imaš premastne lase, bodisi od narave, bodisi zaradi mazanja, nasuj v posodo kavno žličko lužne soli ali ščepec kristalne sode.

Drgni lase nalahno in se neprestano polivaj s tako pripravljeno vodo. Nato izplakni s čisto enako toplo vodo. Izplakuj tako dolgo, dokler ne postane voda popolnoma čista.

Če si si glavo zelo umazala in zaprašila (pri selitvi), ali če si bila v bližini bolnikov, dodaj vodi, s katero si prvič izplakneš lase, žličko razkužila (thymola ali neola).

Lasišče neguj kakor ostalo kožo. Če je premastno, ga osuši z drgnjenjem z alkoholom, a ne s čistim, ker žge. Zmes 1/10 alkohola in 1/10 ricinovega olja je odlična za vsakdanjo masažo.

Če je koža presuha, jo masiraj z oljem. Ne rabi močnih parfumov!

Tudi lasje sami so potrebni nege, tembolj tedaj, če si jih onduliraš in kodraš, ali celo barvaš; vsi ti postopki so bolj ali manj škodljivi.

Preče ne delaj zmerom na istem mestu (ne glede na to, da nemara moda tako zahteva), ker ti lasje padejo vzdolž ob njej; pomikaj jo rajši po malem na desno ali na levo.

Brilantina podeljuje lasem lesk. Rabi le glicerinske in oljne brilantine. Te niso škodljive, narobe, še koristne, ker preprečijo, da bi se lasje lomili.

Lase je treba dvakrat do trikrat na leto pristriči, ne glede na to, ali so dolgi ali kratki; to jim daje moč.

Onduliranje, trajno kodranje in barvanje las je stvar, ki jo smeš zaupati le resničnemu strokovnjaku; drugače utegne biti nevarno.

Manj nevarno je delno onduliranje s kleščami. Klešče ne smejo biti prevroče; seži z njimi trikrat v iste kodre, to bo dovolj.

(w. w.)

Tako mladi — pa že gube!!

I

(r. p. a.) Če dovolite, gospa, si bom v današnjem in naslednjih člankih sistematsko ogledal vaše telo. Ne bom govoril o boleznih; moji nasveti bodo veljali samo nepopolnostim vašega telesa; njih namen bo podaljšati vam mladost in zboljšati vaše zdravstveno počutje.

Guba je prvo znamenje starosti.

V prvi tretjini življenja je naša polt mlada in prožna; zato se na njej ne poznajo sledovi neprestanih gibov in kretanj, ki jih terjamo od nje.

Toda na nekaterih mestih, zlasti med nosom in licem, se zareza, ki jo ustvari naša mimika, s časom ustal: tako nastane prva guba na našem obrazu.

Kaj se je zgodilo? Zakaj je to znamenje neodpravljivo?

Koža sestoji iz vrhnje in iz spodnje plasti, podkožnega celicnega tkiva. Le-to se pod vplivom neprestanega pregibanja kože jame izgubljati in počasi na tem kraju popolnoma izgine. Ostanke torej tam le še drobna vrhnja plast kože in ker ji je hrana izpodrezana (žilje, ki dobavlja koži hrano, prepreza samo podkožno celicno tkivo), se nekako posuši in posledek je trajen: guba.

Če še nimate dvajset let, se lahko o tem sami prepričate: otplijte črto, ki se vam pri smehljaju zareže med nosom in licem. Videli boste, da je vaša koža povsod prožna in primerno debela, tod pa tenka ko papir.

Ali se gube dajo odpraviti? Da, do neke meje. A še bolj je, če ne pustite, da bi se vam sploh napravile. Moja metoda je v tem, da

sem si vzel za oporo zarezo med nosom in licem in da skušam doseči nasprotni učinek, kakor ga ustvarja naša mimika.

Kako zdravate prepognjen list papirja? Prepognete ga na nasprotno stran. Prav tako primite svojo gubo z dvema prstoma in prepognite kožo ravno nasprotno, kakor vam jo upogiba mimika vašega obraza. Potem valjajte kožo na tem kraju med prstoma. Nekaj dni te »masaže« in videli boste, da se bo guba — če že ni preveč razvita — zmanjšala in se izgubila; če je pa zelo globoka, boste s tem vsaj preprečili, da se ne bo še bolj razvila.

To naj vam bo prva vsakdanja vaja.

Dr. X.

Porabni nasveti

Kdor ne prenese aspirina. Mnogo ljudi se boji vzeti aspirin, kadar jih glava boli, češ da ga njihov želodec ne prenese. To je zmotno. Vsak želodec prenese aspirin; raztopiti ga je treba le v pol kozarca dobro oslajene vode. Glavobol vas bo minil ne da bi vas zato želodec bolel.

Znoj na škrlatu. Potni madeži takoj izginejo iz škrlata, če jih obdeluješ s kositrno soljo. Dobliš jo v trgovini.

Tilaste zastore opereš takole: zgani jih in jih naloži drugega na drugega v skaf, nato pa naliž vanj mrzle vode. Tako jih pusti nekaj ur pri miru. Potlej nadomesti mrzlo vodo z mlačno milnično vodo. Ta postopek ponovi še enkrat, potem pa izplakni z mrzlo vodo. Nato položi zastore zganjene, kakor so, na desko in jih pusti na zraku, da se posuše; tako se ne bodo ne raztegnili ne skrčili.

Oljnat madeži na platnu. Odrgni madeže s flanelom, namočenim v salmiaku, otri rahlo z magnezijo in pusti nekaj ur. Potem stresi, da magnezija odpade.

Po praznikih ostanejo — madeži. Iz platnenega perila odpravimo kavne madeže najhitreje, če jih izperemo z milom in boraksom. Iz svilnatga blaga spravimo kavni madež dostikrat že samo z glicerinom: na madež kremo kapljico glicerina, počakamo, da ga svila vpije, potem pa operemo v nekoliko segreti vodi.

Mast, ki ostane od pečenk, je treba čimprej porabiti. Docela nesmiselno je shranjevati razne posode z ostanke masti v jedilni shrambi. Mast od pečenke (svinjske ali gosje) se s pridom porabi za namazanje kruha, za prazjenje krompirja in za prežganje. Mast, ki jo posnameš z juhe, boš pa najbolje obrnila, če zaliješ z njo sočivje ali omako, ki si jo pripravila za isto kosilo. — Če bi hotela čakati, da se ti bo od takih ostankov nabralo več masti, je ne boš mogla tako dobro porabiti; razen tega se ostanke masti hitro pokvari.

Humor

Nalašč ne!

Brat in sestra se prepirata. Sestra zagrozi bratu:

»Mama je rekla, da te bo zaprla v kurnik, če ne boš priden.«
»Naj me le zapre!« se razsrdi brat.
»Toda jaje ji ne bom legel — nalašč ne!«

Težka literatura

Mlada dama pride v knjigarno:
»Rada bi primerno knjigo za svojega zaročenca.«

»Kaj lažjega ali težjega?«
»Lahko je tudi težje — moj zaročenec je boksar težke kategorije.«

Bedasto občinstvo

Neki dramatik je doživel s svojim prvencom velik uspeh. S svojo drugo dramo je pa pogorel.

Užaljeno je pripomnil kritiku:
»Zdaj vidim, da so med našim občinstvom sami bedaki.«

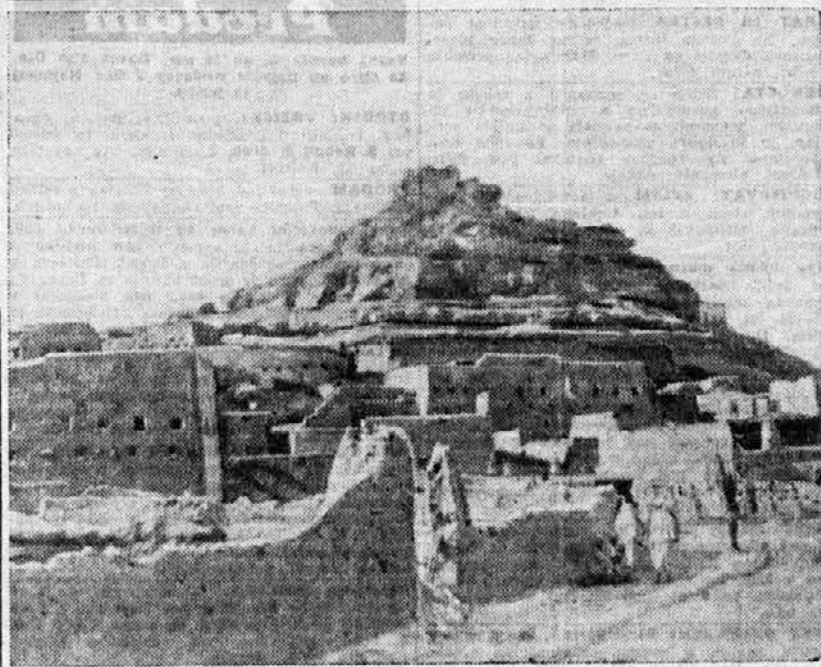
»Res? Šele zdaj to vidite? Jaz sem to opazil že pri krstni predstavi vašega prvenca!«

Mož in žena

Dreta in njegova žena se nista bogve kako dobro razumela. Neki prijatelj mu je zato svetoval, naj se skuša svoji boljši polovici kdaj pa kdaj malo podobikati in jo nežno poljubiti.

Dreta se je sklenil ravnati po prijateljevem nasvetu. Zvečer ko je prišel domov, je zatorej stopil k svoji ženi in jo poljubil. Ona ga je pa ogorčeno zavrnila:

»E, Janez, danes imam res samo nesrečo v hiši! Davi mi je služkinja razbila drago porcelansko skledo, opoldne se je meni izmuznila kitajska vaza iz rok in se razletela na kose, popoldne je najin Jurček razlil črnilo po prtu — zdaj mi pa še ti prideš pijan domov!«

Oaze v službi vojne

Angleži se v Egiptu ob libijski meji (Libija je italijanska) utrjujejo, da bodo pripravljene, če bi do česa prišlo. Celotno oazo obdajajo z bodečimi žicami in jarki, pastmi za tanke. Na sliki: Oaza Siva, kjer si Angleži grade letalsko oporišče.

